УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ 75 років Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація "Svoboda", 81-83 Grand St Jersey City, N.J. 07303
484-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly: 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVI. Ч. 205. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 7-го ЛИСТОПАДА 1969 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, NOVEMBER 7, 1969 No. 205. VOL. LXXV

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Четвер, 6 листопада 1969

В АМЕРИЦІ

ПАЛАТНО - СЕНАТСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ, яка узгіднювала різниці в законопроєктах обидвох Палат про витрати на нову зброю, вирішила, що ці видатки в тому фінансовому році, який закінчиться 30-го червня 1970-го року, мають становити 20.7 більйона долярів. Голова Сенатської Комісії Збройних Сил сенатор демократ Джан С. Стенніс, який був і головою Конґресової Конференції, заявив, що Конґрес „не зредукував ні однієї важливішої нової зброї, якої домагався Президент. У запроєктованих видатках є фонди на кожний корабель, літак та зброю, якої вимагав Департамент Оборони". Сенат або Палата були поробили деякі редукції у запроєктованих Урядом витратах на нову зброю.

СЕКРЕТАР ЗДОРОВ'Я, ОСВІТИ ТА ДОБРОДІЙНОСТИ Роберт Г. Фінч плянує скликати нараду спеціялістів-лікарів, які вирішили б, чи і яким способом можуть пацієнти користати зі штучного солодива так званого „сайкламейту", не можучи осолоджувати харчів і напоїв цукром. Асистент Фінча д-р Роджер О. Еґеберґ має займатися скликанням цієї конференції в якнайскорішому часі. 18-го жовтня Фінч заборонив вживати в харчах і напоях штучного солодива „сайкламейту", але він тоді додав, що такі пацієнти, як діябетики, зможуть і надалі користати з харчів і напоїв, осолоджуваних „сайкламейтом". Штучного солодива вживають ті особи, які забагато важать. Завелика вага шкодить здоров'ю людей. „Сайкламейт", додаваний до харчів щурів, спричиняв в них пістряка жовчевого міхурця.

ПЕРЕДБАЧАЮТЬ, ЩО СЕНАТ ВІДКИНЕ пропозицею президента Ніксона наименувати на члена Найвищого Суду ЗСА Клемента Ф. Гейнсворта. І демократи і республіканці обраховують, що проти затвердження цієї номінації є 52 до 54-ох голосів, а „за" заявляються тільки 38 сенаторів. Коло 10 сенаторів ще не рішилися, як будуть голосувати в цій справі. Недавно Президент заявив, що не відкличе свого внеску про номінацію навіть тоді, коли б сам Гейнсворт цього бажав. Сенатська Правнича Комісія заявилася „за", повний Сенат зможе обговорювати цю справу найскорше аж 10-го листопада. Дехто гадає, що Сенат не матиме часу на дебати в цій справі, і таким чином справа затвердження номінації „зліквідувалася б" сама, бо невирішену номінацію може полагоджувати Сенат на новій сесії тільки тоді, коли Президент внесе новий проєкт в цій справі.

У СВІТІ

СОВЄТСЬКИЙ СОЮЗ НЕ ПЛЯНУЄ виправи на Місяць „в найближчих місяцях" — заявив президент совєтської Академії Наук Мстислав Келдіш на дво- і півгодинній пресовій конференції, що її відбув в минулий вівторок у Московському університеті. Зате він заповів влаштування „до п'яти років" постійної космічної лябораторії. Келдіш скликав ту пресову конференцію у зв'язку з недавніми космічними летами 7-ох совєтських космонавтів на штучних сателітах „Союз 6-7-8".

ЧЕСЬКИЙ УРЯД ЗАПОВІВ значне скорочення імпорту товарів з західніх держав, як один із засобів санування економіки. Міністер плянування Йосиф Гворецкі вказав на сторінках партійного щоденника „Руде Право" на різні болячки сучасної економіки в ЧССР, як ось брак робітничих рук, замала фабрична продукція, інфляція, низька мораль робітників, торговельний і платничий дефіцит і т. п.

БРИТІЙСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР ГАРОЛД ВІЛЬСОН ПРИБУДЕ до Америки, мабуть, в половині грудня ц. р. Вільсон буцім-то приїде на розмову з президентом Ніксоном на запрошення Ніксона.

В'ЄТНАМСЬКА ВІЙНА Є ОДНОЮ з головних тем передвиборчої кампанії в Новій Зеляндії. Опозиційний лідер Партії праці Норман Кірк зробив своїм головним виборчим гаслом — „Новозеляндські хлопці до дому", обіцюючи, що коли б він став новим прем'єром, то негайно відкличе новозеляндські війська з Південного В'єтнаму.

ФІЛІППІНСЬКИЙ УРЯД ЗАЯВИВ, що туристи з Південно - африканського Союзу зможуть вступити на філіппінську територію тільки після того, як підпишуть заяву, що вони не погоджуються з політикою расової сеґреґації, яку веде південно - африканський уряд. Ця вимога стосується 30 до 70 південно - африканських туристів, які заповілися прибути до Філіппін двома голляндськими кораблями. Філіппінський міністер закордонних справ Карльос Ромульо виправдував ту вимогу свого уряду резолюцією Об'єднаних Націй проти расової політики Південно - Африканського Союзу.

У КОМУНО - КИТАЙСЬКІЙ ПРЕСІ ОПРИЛЮДНЕНО фотографію буцім-то американського „шпигунського" літака без особової залоги, що його китайці — кажеться в пейпінґській пресі — збили в минулому тижні над територією Комуністичного Китаю.

ПЕРЕМОЖЦІ МІСЯЦЯ ОТРИМАЛИ в Японії „орден культури" — вони були першими чужинцями, які вдостоїлися тієї чести. Ніл Армстронґ, Едвін Олдрін і Майкел Коллінс були, між іншим, на прийнятті в японського прем'єра Ейсаку Сато, який прославляв їх та їхні заслуги для всього людства.

Помер Ярослав Ковалишин, заслужений і жертвенний громадянин

Джерзі Сити. — У вівторок, 4-го листопада, тут помер св. п. Ярослав Ковалишин, колишній вояк Української Повстанської Армії, видатний і жертвенний місцевий громадянин. Ще на короткий час перед своєю смертю він зголосився сам до голови місцевого Відділу УККА д-ра Євгена Котика та передав йому 100 долярів пожертви на Національний Фонд УККА. Помер на 48-му році життя. Панахида буде відправлена в п'ятницю, 7-го листопада, о год. 7:30 вечером у похоронному заведенні Mack Funeral Home при 298 Central Avenue в Джерзі Сити, а похорон в суботу, 8-го листопада, о год. 9:30 перед полуднем з української католицької каплиці св. апп. Петра і Павла при Бентлі евеню і опісля на цвинтар Weehawken, North Bergen, N.J. Осиротив дружину Марію Люїзу, сина Ярослава, батьків, брата і сестру та ближчу і дальшу родину і свою Громаду.

Президент Ніксон призначив двох дорадників членами свого кабінету

Вашингтон. — Деніел Патрик Мойніген, дорадник президента Ніксона в міських справах, піднесений до ранґи члена Президентського Кабінету, як про це повідомив президент Ніксон в окремому письмі журналістів. Так само другий дорадник Президента, який є зв'язковим між Президентом і Конґресом Брайнс Н. Гарло братиме участь в засіданнях Президентського Кабінету. Обидва вони і надалі будуть дорадниками Президента в домашніх проблемах, головним чином в міських справах. Президент найменував свого дорадника Д. Ерічмена на новостворений пост асистента Президента для внутрішніх справ. Ерлічмен матиме окреме бюро з персоналом, що буде подібне до бюра, яке очолює д-р Генрі А. Кіссінґер, що є дорадником Президента в справах державної безпеки. Ці номінації Президента свідчать про те, що Ніксон має повне довір'я до цих своїх співпрацівників. Недавно Президент найменував свого дорадника д-ра Артура Ф. Бирнса на голову федеральної Резервової Ради. Цю номінацію має потвердити Сенат. Бирнс мав титул „дорадник Президента". Такі самі титули й ранґи членів кабінету дістали Мойніген і Гарло.

Сенатська Комісія заборонила реклямувати цигарки на телевізії й радіо

Вашингтон. — Сенатська Торговельна Комісія незначною більшістю 10-ох до 9-ох голосів схвалила законопроєкт про заборону реклямувати в телевізії й радіо цигарки. Якщо цей проєкт буде схвалений Конґресом, то ця заборона обов'язувала б аж від 1-го січня 1971-го року. Але непевна доля цього проєкту на повному Сенаті, бо сенатори з тих стейтів, де вирощують тютюн, гостро будуть поборювати заборону реклямувати цигарки в телевізії й радіо. Ця сама Комісія злагіднила давнішу пересторогу на пачках із цигарками. Давніша пересторога звучала: „Куріння цигарок небезпечне для вашого здоров'я". Новий проєкт цієї перестороги такий: „Надмірне куріння цигарок небезпечне для вашого здоров'я'. За цей додаток „надмірне" будуть вести боротьбу на повному Сенаті.

В Бразилії вбили викраденого 18-річного американського юнака

Сан Павльо, Бразилія. — Минулої п'ятниці 31 жовтня невідомі особи викрали 18-річного сина директора філії американської фірми Свіфт енд ко. — Патрика Долена. Батько викраденого сина Ричард Дж. Долен дістав телефонічні перестороги, щоб не повідомляв поліцію про викрадення сина, бо це спричинить смерть його дитини. Батько так і зробив і погодився заплатити злочинцям викуп в сумі 50.000 нових крузейрів, що рівняється 12,500 американських долярів. Та хоч окуп вислано, то син не вернувся, і в середу 5-го листопада поліція знайшла Патрика Долена неживим. Його вбито на фармі недалеко міста Сан Павльо. Заарештовано спершу 25-річного фармера і його батька — Хозе Діяс Резенде та Хозе Даніел Діяс Резенде. Поліція твердить, що злочину доконано ще прикінці минулого тижня. Викуп заплачено в суботу 1-го листопада. Злочинець признався до злочину і сказав поліції, де шукати жертви його злочину.

Голову „Чорної Пантери" засуджено до 4-річного ув'язнення

Чикаґо. — Під час суду над 8-ма особами, спричинниками заворушень на вулицях, недалеко яких відбувалася Крайова Номінаційна Конвенція Демократичної Партії — голова негритянської націоналістичної організації „Чорна Пантера" Боббі Дж. Сіл поводився так провокаційно й образливо у відношенні до 74-річного судді Джюліюса Дж. Гофмана, що той суддя вкінці мусів засудити цього негритянського провідника до чотирирічної кари тюрми. Під час розправи суддя наказував прив'язувати Боббі Сіла до крісла та зав'язувати йому хусткою уста, щоб він не міг вставати та викрикувати погрози й образи для суду. Розправа проти Сіла, учасника й організатора минулорічної демонстрації, відбудеться 23 квітня 1970 р.

Бас-баритон Андрій Добрянський виступить з концертом в Тавн Голлі в Ню Йорку

Ню Йорк (І.С.). — Відомий український співак бас-баритон Андрій Добрянський виступить з коцертом в Ню Йорку в неділю, 30-го листопада, о год. 5:30 по полудні в Town Hall. Програма складатиметься з оперних і камерних творів Моцарта, Генделя, Вагнера і Бізе в першій половині, та з творів українських композиторів в другій частині, включаючи рідко виконуваний „Псалом" Барвінського. Акомпаніювати буде Роман Стецура. Як відомо, виступаючи стало з цілим рядом оперних компаній, як теж в ораторіях і концертах найкращих симфонічних оркестр Америки, А. Добрянський здобув знамениті рецензії навіть таких вибагливих критиків як в „New York Times". Внаслідок цього, Андрій Добрянський був занґажований на ряд сольових виступів в Метрополітальній Опері цього сезону, але, як відомо, з огляду на внутрішні контрактові проблеми цієї компанії не знати, чи Метрополітен взагалі розпічне сезон. Квитки на концерт Добрянського в Town Hall буде можна набути поштою або в українських книгарнях.

Андрій Добрянський

Сенат застерігає собі голос у справі американських баз в Японії

Вашингтон. —, Сенат прийняв в минулу середу 5 листопада 63-ма голосами проти 14 резолюцію, яку зголосив демократичний сенатор Гаррі Бирд з Вірджинії, що Президент не має права прийняти супроти Японії зобов'язання щодо звороту Японії деяких тамошніх американських баз без попередньої згоди збоку Сенату. Идеться конкретно про острови Рьюку, зокрема про Окінаву, які від кінця останньої світової війни окуповані Америкою та перетворені у великі морсько-летунські американські бази. Цей стан леґалізовано в американсько-японському мировому договорі з вересня 1951 року. Сенат покликується власне на ту формально-правну сторінку проблеми, що тому, що той договір був ратифікований Сенатом, то й кожна зміна в ньому мусить дістати згоду Сенату. Японська громадська думка віддавна домагається повороту тих островів під дійсну, а не тільки формальну суверенність Японії і в цій справі ведуться від довшого часу переговори в Токіо. 19-го цього місяця прибуде до Вашингтону японський прем'єр Ейсаку Сато і тоді, за пресовими вістками, президент Ніксон і Сато мають остаточно погодитися щодо принципів, на базі яких Окінава буде повернена Японії, мабуть в 1972 році. Припускають, що Японія погодиться на залишення на Окінаві американської військової бази, існування якої лежить в оборонному інтересі самої Японії. Та резолюція Конґресу, коментує преса, віддзеркалює амбіцію Сенату узалежнювати закордонну політику Америки до війни, яка йде на терені Ляосу, а постійний критик президента Ніксона, сен. Дж. В. Фулбрайт, голова сенатської Комісії для закордонних зв'язків, заповів переведення нового переслухання у справі В'єтнамської війни, не визначивши ще дати.

ЗСА і СССР погодяться щодо замирення Ізраїлю з арабами

Вашингтон. — Американські чинники подали півофіційно до відома, що треба в недалекому майбутньому сподіватися повного порозуміння між ЗСА і Совєтським Союзом щодо принципів, за якими повинно прийти до замирення на Близькому Сході. За тими принципами — остаточні подробиці порозуміння мають узгіднити самі Ізраїль і араби за посередництвом уповноваженого для цієї справи шведського дипломата Ґуннара Яррінґа, який поведе посередницькі розмови за зразком переговорів, що їх вів у 1949 році американський мировий посередник Ролф Банч на острові Родосі: переговорюючи в тому самому готелі раз з ізраїльцями, то знову з арабами. Ізраїль має подати термін ступневого відкликування своїх військ з окупованих ним арабських земель до нових кордонів, які мають бути устійнені за згодою обох сторін. Врешті на Близький Схід буде вислане міжнародне військо для заґарантування спокою. Такі принципи залишають відкритими такі питання, як статус Єрусалиму, при чому Ізраїль займає непоступливе становище, що східній, раніше йорданський Єрусалим „остаточно" з'єднаний із західнім, ізраїльським, а арабські держави рішуче цьому протиставляться. Не вирішена теж справа палестинських втікачів, з-посеред яких рекрутується найбільша частина партизансько-терористичних арабських організацій. Коли ЗСА і СССР остаточно погодяться, тоді той плян буде переданий на нараду з представниками також Британії і Франції, а після того — на Раду Безпеки Об'єднаних Націй. Можна припускати, що однаково Ізраїль, як арабська сторона матимуть цілий ряд застережень.

Південний В'єтнам передбачає від'їзд всіх військ ЗСА у 1971 році

Сайгон. — Віце-президент Південного В'єтнаму, колишній південно-в'єтнамський прем'єр і маршал летунства, Нгуєн Као Кі, заявив у пресовому інтерв'ю в минулу середу 5-го листопада ц. р., що американські наземні війська будуть відкликані з Південного В'єтнаму до кінця наступного, себто 1970 року, а всі інші допоміжні американські частини — в рік пізніше. З кінцем наступного року, заявив Нгуєн Као Кі, південно-в'єтнамська армія буде вже настільки сильна й добре вивінована, що зможе перейняти від американців головний тягар війни, здаючись ще на допомогу збоку американського летунства і технічних військ, що їх проте Південний В'єтнам матиме готовими до кінця 1971 року. Названий південно-в'єтнамський високий військовик і державний діяч жалівся, що південно-в'єтнамський уряд давно вже просив американців дати південно-в'єтнамській армії кращу зброю і виряд, але Америка, мовляв, не слухала тих просьб і порад. Тому тепер південно - в'єтнамський уряд і армія дуже вдоволені доктриною президента Ніксона про „в'єтнамізацію" В'єтнамської війни. Південний В'єтнам — заявив Као Кі — не хоче, щоб комуністи називали його уряд американським помелом і щоб американці вели В'єтнамську війну. Це війна в'єтнамців і вони раді, що зможуть заступити американців. Президент Південного В'єтнаму Нгуєн Ван Тіє висловив також велике вдоволення з приводу понеділкової промови президента Ніксона, в якій Президент ствердив, що відкликування американських військ буде відбуватися „ступнево й розважно", в залежності від сили південно-в'єтнамської армії та ситуації на фронті.

Ізраїль перестеріг Ливан проти активного сприяння терористам

Єрусалим. — Ізраїльський міністер закордонних справ Абба Ебан виголосив через радіо-телевізію промову, в якій перестеріг Ливан, що ливанський уряд відповідальний за зберігання спокою на ізраїльсько-ливанському кордоні. Виступ Ебана тісно пов'язаний з порозумінням, що його осягнули реґулярна ливанська армія і арабські повстансько-терористичні організації, які мають свої сильні клітини також на території Ливану. Тому, що ті організації складаються здебільша з арабських втікачів з Палестини, поселених на території Йорданії, Ливану і Сирії та окупованому тепер Ізраїлем єгипетського півострову Синаю, то ізраїльський уряд лякається, що ливанські власті надалі даватимуть більшу змогу й свободу тим повстансько-терористичним організаціям робити випади проти території Ізраїлю.

Президент М. Лівицький відвідав УНС і „Свободу"

Джерзі Сиіі. — У День Виборів, у вівторок 4-го листопада, головну канцелярію УНСоюзу і „Свободу" відвідав президент Української Народної Республіки в екзилі Микола Лівицький, в товаристві голови Представництва Державного Центру УНР у ЗСА дир. Івана Крамаренка. В розмові з головними екзекутивними урядовцями УНС — гол. предсідником Йосипом Лисогором, заступником гол. предсідника Володимиром Соханом, головним секретарем д-ром Ярославом Падохом та головним касиром дир. Петром Пуцилом і з редакторами „Свободи" в головній канцелярії й опісля під час спільного обіду гості і господарі обмінялись думками про недавній Десятий Конґрес Американських Українців та про стан і можливості дальшого розвитку українського життя в діяспорі, як і про загальну ситуацію в Україні і світі.

Микола Лівицький
Президент УНР в екзилі

Ред. О. Матла з „Гомону України" став новим головою СУЖ Канади

Торонто. — 23 жовтня ц. р. відбулися тут Загальні Збори Спілки Українських Журналістів Канади, на яких головою був мґр Маріян Дзьоба, а секретарем інж. Михайло Селешко. Після звітів і дискусії, схвалено, на внесок голови Контрольної Комісії ред. І. Вараниці, абсолюторію уступаючій Управі та обрано нову Управу в такому складі: редактор Олександер Матла—голова, ред. Василь Левицький, кол. голова, — дорадник нової Управи, Омелян Тарнавський — заст. голови, мґр Маріян Дзьоба — секретар, В. Дідюк — скарбник, полк. І. Липовецький, ред. І. Боднарчук, ред. Наталя Коґуська з Вінніпеґу і ред. Марія Лоґуш з Монтреалю — члени. Головою Контрольної Комісії став о. ред. Петро Хомин, її членами — ред. І. Вараниця і ред. М. Королишин. СУЖ Канади нараховує тепер 71 члена, із них 32 дійсних і 39 кореспондентів. Найбільше число членів СУЖ Канади у Торонті — 47, у Монтреалі 5, у Вінніпезі 10, у Саскатуні 2, в інших місцевостях 7.

НТШ видало черговий том збірника Філологічної Секції

Ню Йорк. — В серійному виданні Записки Наукового Товариства ім. Шевченка, як їхній 185-ий том, появився з датою 1969 року 34-ий том Збірника Філологічної Секції цього ж Товариства. Вийшов збірник за редакцією проф. д-ра Пантелеймона Ковалева з багатим змістом з ділянок української філології, літературознавства та бібліографії. На зміст нового тому Філологічного Збірника склалися: стаття англійською мовою Р. Смаль-Стоцького про „Совєтські мовні теорії", огляд П. Ковалева „Здобутки з українського мовознавства на еміграції", як також статі Я. Славутича, В. Чапленка та О. Горбача на мовознавчі теми. З інших ділянок вміщені статті і праці: А. Фесенка „До питання української бібліографії закордоном", В. Жили „Українська література під радянським ладом" та В. Павловича „Забутий поет Валеріян Тарноградський". У відділі оглядів і рецензій надруковані статті К. Кисілевського про „Філологічні праці д-ра Івана Панькевича", В. Лева про „Українські регіоналістичні досліди і публікації поза межами України", як також рецензії В. Чапленка і Я. Славутича на нові видання з мовознавства. Завершується збірник некрологами П. Ковалева про Євгена Тимченка (померлого в 1948 році) та В. Лева про Романа Смаль-Стоцького.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

ЛИСТОПАДОВА АКАДЕМІЯ В НЮ ГЕЙВЕНІ

Ню Гейвен (МЯ). — Старанням Українського Конґресового Комітету, Відділ Ню Гейвен, відбудеться тут в суботу, 8-го листопада 1969 р. Святочна Академія в пошану Листопадових Роковин. Академію відкриє д-р Михайло Снігурович, голова Відділу, святочну доповідь виголосить Богдан Лисяк, голова Крайової Управи Братства І УД УНА в ЗСА. Дальшу частину програми виповнить Святочний концерт.

ВШАНОВУЮТЬ ПАМ'ЯТЬ СИМОНА ПЕТЛЮРИ В 90-ТУ РІЧНИЦЮ НАРОДЖЕННЯ

Ірвінґтон, Н. Дж. — На відзначення 90-ої річниці з часу народження Головного Отамана Військ УНР сл. п. Симона Петлюри у неділю 23 листопада о 4-ій годині дня, в залі української православної церкви св. Тройці в Ірвінґтоні відбудеться академія, на якій з промовою виступить інж. О. Шевченко, буде також мистецька частина. Академію влаштовує місцеве Товариство прихильників УНР, у співпраці з комбатантськими організаціями Нюарку і Ірвінґтону.

ВІДБУДЕТЬСЯ ТЕХНІЧНО НАУКОВИЙ СИМПОЗІЮМ В УКРАЇНСЬКОМУ ІНСТИТУТІ АМЕРИКИ

Ню Йорк. — Заходами Товариства Українських Інженерів відбудеться в приміщенні Українського Інституту Америки Технічно-науковий симпозіюм 8 листопада. Координатором буде інж. С. Процюк, за організацію симпозіюму відповідає інж. З. Салевич. З доповідями виступатимуть: інж. Р. Волчук „Нові мости із сталевими проїздними поверхнями", інж. Р. Галібей „Газово - турбінна силова станція в Нанпу, Тайвань", інж. Е. Ярош „Будинок центральної пошти у Гіксвіль, Н. Й.", інж. Б. Чайківський „Хемічна промисловість в Україні — її світла і тіні".

ЕТИМОЛОГІЧНИЙ СЛОВНИК УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Вінніпеґ. — Знаходиться в друку й незабаром появиться 9-та частина українського етимологічного словника в опрацюванні проф. Яр. Рудницького. Ця частина охоплюватиме слова, що починаються на „зліквідовану" в СССР букву „ґ". Словник видає УВАН у Канаді, а друкує його друкарня „Тризуб" у Вінніпеґу.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Голос виборців

У виборах 4-го листопада ц. р. йшлося про становища посадників та інші виборні пости в міській самоуправі і про деякі губернаторства, — екзекутивна і законодатна державна верхівка не була тими виборами заторкнена. Таким чином ішлося про місцеві — міські, повітові та стейтові справи, і, логічно, виборці керувалися арґументами місцевого характеру, симпатіями чи антипатіями до місцевих діячів і увагою на місцеві проблеми.

Все ж деякі висліди тих виборів мають загальнокрайове значення і можуть мати вплив на дальші події в загальнодержавному маштабі. Наприклад, у Ню Йорку посадником став удруге Джан Ліндзі, формально все ще республіканець, який, проте, програв був у правиборах в користь республіканця Джана Маркі і кандидував уже під фірмою Ліберальної партії. Його перемога в цій метрополії світу над кандидатами обох головних американських партій вказує на зріст реального політичного значення муринського й порторіканського населення у великих містах. У Клівленді вдруге виграв Карл Стокс, мурин, дармащо дуже маленькою більшістю кількох тисяч голосів. Зате знову ж у Дітройті посадником вийшов повітовий шериф Роман Грипс, який агітував під гаслом боротьби проти злочинів.

Загальнокрайове значення має вигра республіканців у губернаторських виборах в двох дуже важливих стейтах — Ню Джерзі і Вірджинії, де Демократична партія була завжди дуже сильна. З цими двома виграми республіканці отримали таку велику перевагу серед губернаторів, якої ще ніколи не мали: 33 республіканські губернатори поруч 17-ох демократичних. Здобуття республіканцями цих двох нових губернаторських становищ вказувало б на зріст консервативних настроїв у народі. Це явище можна з'ясовувати, як реакцію проти надто крикливих демонстрацій і реакцію проти зросту злочинства.

Як звичайно, так і тепер, виявилися прикметні американській демократії риси дисципліни й джентлменства. Хоча три кандидати на посадника в Ню Йорку не вели своєї кампанії в рукавичках, проте з проголошенням виборчих вислідів ті, що програли, ґратулювали переможцеві, і так само республіканські голова партії та нюйоркський губернатор — ґратулювали Джанові Ліндзі, дармащо він поборював офіційного партійного кандидата. Не було також ніде на терені Америки заколочення спокою. Американська демократія склала ще раз блискучо іспит, — рішав знову тільки голос виборців.

Червона метушня

При кожній нагоді сучасний провідник ЦК КПСС Л. Брежнєв підкреслює необхідність найтіснішої співпраці в таборі „країн світової соціялістичної системи", себто між СССР і країнами - сателітами. Причина таких частих закликів зрозуміла: відношення між СССР і комуністичним Китаєм напружились аж до прикордонних сутичок; Чехо-Словаччину довелось окупувати, щоб приборкати гін її народів до свободи; Югославія тримає свій партизанський порох сухим, розпустивши колгоспи й надавши право вірним молитись, хоча і далі в тій країні панує диктатура комуністів; Румунія давно вже не визнає Москви за центр „світової революції", чого Москва так посилено добивається, і т. д. І в інших сателітних країнах відбуваються підземні і наявні зворотні процеси, особливо серед молоді, яка або байдужіє до „комунізму", або в культурно-мистецькій ділянці творить щось протилежне до так званого соціялістичного реалізму, або навіть втікає на волю, на Захід.

Щоб стримувати відосередкові сили й бути добре поінформованою, Москва безнастанно запрошує до Кремлю делеґації комуністичних партій сателітних країн, а деякі, як із ЧССР, викликає на наради, де гості слухають, а господарі говорять. Останнім часом у Москві побували представники з сателітної Монголії, кілька разів з ЧССР, з Польщі, з Болгарії, в свою чергу Москва посилала урядові делеґації до різних країн, зокрема до Фінляндії, щоб чинити на них відповідний тиск. У передовій „Радянської України" з 24 жовтня сказано, що „справі зміцнення братерського співробітництва, гарантією нових перемог соціялізму служать взаємні візити партійно - урядових делеґацій. Вони пройняті духом соціялістичного інтернаціоналізму"...

Насправді ж у стосунках СССР із сателітними країнами все відбувається за давньою приказкою: „Що можна панові, того не можна Іванові": трудящі з України чи інших „республік" не можуть відвідувати інших країн „світової соціялістичної системи", через межі „соціялістичних країн" можуть переступати лише найбільш довірені комуністи.

Роман Рахманний

ЛИСТ, ВІД ЯКОГО ВСІМ УКРАЇНЦЯМ БОЛЯЧЕ

Протягом перших десятьох днів жовтня ц. р. відбувався в Токіо, в Японії, XVI конґрес Всесвітнього Поштового Союзу. Напередодні цього конґресу я написав коментар на тему участи Української ССР у ньому. Не друкував я того коментаря, щоб спершу прочитати обговорення тієї події в пресі совєтської України. І досі — кінець жовтня — не знайшов навіть дрібних повідомлень у столичній пресі України; ні Верховний Совєт УССР, ані уряд не забрали голосу в цьому питанні. Тому друкую цей коментар без змін.

Паперова конвенція

Членами Всесвітнього Поштового Союзу є понад 140 країн. „Кожна суверенна країна може просити про прийняття її як члена ВПСоюзу", сказано в третій статті конвенції. Прохання „надсилається дипломатичним шляхом Урядові Швайцарської Конференції, а той передає її країнам — членам Союзу". Якщо прохання даної країни підтримають принаймні дві третини членів Союзу, тоді вона стає повноправним членом цього всесвітнього поштового об'єднання.

Українська ССР є членом Всесвітнього Поштового Союзу. Президія Верховного Совєту УССР, постановою з 24 березня 1959 року, ратифікувала Всесвітню Поштову Конвенцію, що визначає права й обов'язки країн-членів Союзу. До найважливіших обов'язків належить відповідальність уряду країни за рекомендовані посилки й листи, достава листів окремим розсильним („експрес"), за звичайні листи згідно з визначеною оплатою тощо.

Для виконування цих і інших завдань країни Поштового Союзу зобов'язуються випускати відповідні поштові марки. „Про кожний новий випуск поштових марок повідомляються всі інші Поштові Адміністрації Союзу через посередництво Міжнародного Бюра з необхідними описами".

Текст Поштової Конвенції займає в книзі „Українська РСР у міжнародних відносинах" (Київ, 1966) сорок сторінок друку. Сухі юридичні дані, списані канцелярською мовою, читаються все таки немов трагічна повість про неміч української нації, убраної в шори союзної совєтської республіки під назвою УССР.

Ось перший аспект тієї „повісти наших літ". Членом Всесвітнього Поштового Союзу може бути тільки „суверенна держава". Мабуть, нема в світі українця, який не почував би себе гордим з того факту, що його країна чи країна його предків є повноцінним членом цього важливого міждержавного об'єднання. Навіть найзавзятіший противник совєтської системи скаже: Україні належиться місце у Всесвітньому Поштовому Союзі незалежно від форми правління на українській державній території. Присутність делеґації з України на конґресах Поштового Союзу, скликуваних до Брюсселю, Оттави чи Токіо, заповнює кількасотлітню порожнечу: неприсутність української нації на подібних міжнародних зібраннях.

Але поряд з цими почуттями вдоволення кожного з нас огортає збентеженість за тих делеґатів Української ССР, просто як за українців. Що насправді вони репрезентують на такому конґресі? Яку пошту? Яку поштову Адміністрацію? Які поштові видання, зобов'язання чи вимоги?

Бо на території Української ССР нема української поштової системи. Там всевладно діє російська Поштова Адміністрація з центром у Москві. На території УССР зобов'язують тільки російські поштові марки, пляновані й виконувані російськими мистцями, друковані в Москві російською мовою. Мова поштової адміністрації Української ССР — лише російська! І то не лише розмовна, але й на адресах, назвах місцевостей та прізвищах кореспондуючих. Будь-який лист з Української ССР може послужити чужинцеві доказом того, що Україна — лише частина Росії під новочасною назвою СССР.

Характер поштових марок, які курсують в УССР і супроводять звідтіль листи за кордон у широкий світ, російський — навіть не „радянський". Ці поштові марки віддзеркалюють передусім російську культуру, російську історію, російську техніку і російські збройні сили — царські і совєтські. Якщо на деяких поштових марках СССР відтворено невеличку кількість діячів культури не - російських народів, то ці марки є лише додатковим доказом для сторонньої людини, що діячі української культури є тільки частиною суцільного культурного розвитку так, як Україна є „невід'ємною частиною СССР", себто Росії.

Республіка без проблем

Становище делеґації Української ССР на будь - якому конґресі Всесвітнього Поштового Союзу мусить бути незавидне. Делеґатам напевно, як писав В. Стефаник, „лице лупається від сорому", коли вони зустрічають там навіть найменші азійські чи африканські країни з власними поштовими системами, марками, проблемами та досягненнями. Ні, УССР не має навіть проблем з поштою, бо всім відають росіяни — українці є в них лише поштовими чиновниками, як були врешті за царату. Нічого не змінилося з того часу в цьому відношенні. Можна було б гірко сказати: ведення поштової адміністрації в Українській ССР надто серйозне діло, щоб його можна було довірити українцям та вести українською мовою.

Але не лише про репрезентацію на міжнародному форумі нам ідеться. Звичайно, кожному чесному українцеві боляче за своїх земляків, які мусять „в Сірка очей позичати" і серед суверенних націй додатково репрезентувати Росію, замість своєї країни, змішати своїм голосом Москву замість Київ.

Однак, порожнеча за їхніми плечима — порожнеча під їхніми повноваженнями на такий конґрес — має глибше значення і трагічніші наслідки. Можна було б махнути рукою на зовнішню репрезентацію, якщо б в Україні все було гаразд.

Тим часом пошта на території України є одним із найважливіших і н с т рументів русифікування українців. Дитина змалку бачить у хаті, в школі, в поштовому бюрі лише Росію під виглядом державної установи: пошти. Написавши першого листа, отримавши першого листа, українець чи українка попадає в обсяг російської системи, російської мови, російської цивілізації та відчуття російської могутности. Пошта в УССР створює російське буття для пересічного мешканця України і помалу перетворює його на російського підданого. Він потім автоматично адресує коверту по - російському, хоча має право адресувати по-українському. Він вважає або побоюється, що лист, адресований по - українському, не знайде адресата.

Коли в Канаді один українець записував адресу української наукової установи в Києві, член совєтського посольства здивовано сказав: „А чому ви пишете адресу по-українському? Адже ця установа в Совєтському Союзі!" Канадійський українець відповів: „Я завжди адресую свої листи в Україну по-українському!" Тоді совєтський чиновник — а він же українець! — помітно збентежився і пояснив: „Ну, знаєте, воно зручніше по-російському, лист швидше доставлять..."

Якщо лист, адресований по-українському, подорожує по Українській ССР повільніше за лист, адресований по - російському, то це означає, що київський уряд не дотримується постанов Всесвітньої Поштової Конвенції. А що важливіше: УССР не є суверенною державою, оскільки вона не має права навіть на власну поштову адміністрацію з українською мовою для вжитку по бюрах і при адресуванні посилок та не посідає ні одного випуску поштових марок за останніх 48 років. А втім, погляньте на простеньку поштову картку чи коверту, виготовлену в Українській (!) ССР: вона оформлена по - російському, при чому точно сказано, навіть хто був редактором того „геніяльного" випуску. Звичайно, він — цензор, щоб бува не проявився на такій коверті чи карточці дух українського „буржуазного націоналізму" під виглядом... української мови.

Тим часом у пресі Української ССР ведеться тепер люта кампанія проти українських діячів, які твердять, що Україну русифікують офіційні установи. На вид цієї трагічної „повісти наших днів" жаден українець — в Україні чи поза її межами — не може радіти участю України в будь-якому конґресі Всесвітнього Поштового Союзу. Бо там є лише манекен з написом: УССР.

Президія Верховного Совєту УССР, яка ратифікувало Поштову Конвенцію, повинна була — з нагоди десятиліття цієї події! — перевірити і обговорити на своїй сесії, що за цих десять років зробив уряд УССР, щоб свою республіку вивести з колоніяльного статусу принаймні в галузі пошти.

Бо напевно вже чужі люди сміються і кивають головами. Прикро делеґатам і боляче всім тим, які зараховують себе до української нації. Боляче, бо кожний лист, адресований на Україні, є цвяшком у стіни тюрми, в яку насильно затискається українців.

М. Мельник

ВОНИ НІКОЛИ ЗАХОДУ НЕ ПЕРЕЖЕНУТЬ

(2)

Цей громадянин із своєю родиною буде десятиліттями мешкати в одній, двох, а найбільше в трьох кімнатах. Замість шукати тієї праці, яка йому найбільше підходить, він буде шукати такої праці, яка запевнить йому за два - три роки помешкання.

Тому, що добробут директорів підприємств залежить не від них, а від адміністраторів, совєтський громадянин стоятиме в чергах за товарами, що їх адміністратори випродукували у надто малій кількості. Він буде постійно скаржитися на погану обслугу в крамницях і ресторанах, на низьку якість товарів, і ніхто йому не зможе допомогти, бо це — наслідки економічної системи. Коли йому зіпсується телевізор, авто чи пральна машина, запасних частин він або не дістане, або дістане з великою втратою часу і енерґії. Він ніколи не буде мати такого великого вибору товарів, як його сусід із Заходу, навіть з Юґославії. Він ніколи не дістане дозволу поїхати на вакації на Захід, навіть до Юґославії, бо його уряд боятиметься не тільки того, щоб він не втік, але й того, щоб він там не переконався в тому, про що тільки чув через радіо чи від тих, які мали можливість той Захід бачити. І взагалі його життьовий стандарт буде підноситись, але завжди залишатиметься позаду життьового стандарту країн Заходу.

Чи совєтський уряд здає собі справу з цієї ситуації? В цьому, мабуть, тепер уже немає сумніву. Ті люди в Кремлі і їхні попередники пробували вже всіх засобів у надії, що систему можна поліпшити. Остаточно з цього нічого не вийшло. Єдина реформа, що могла б принести радикальну зміну на краще — це зробити те, що зробила Юґославія і що хотіла була зробити Чехо-Словаччина за Дубчека. Це — принаймні частинне впровадження приватної власности, а разом з тим незалежних підприємств, вільних цін і вільного ринку.

Немає ніякого сумніву, що ані Брежнєв, ані його наслідник добровільно того не зроблять. Основна причина в тому, що економічна лібералізація могла б довести також і до лібералізації політичної, принаймні значно удруднила б політичну контролю того великого концентраційного т а бору, що зветься СССР. Крім цього Москві було б куди тяжче збирати податки і розпоряджатись грішми різних країн Совєтського Союзу.

Але треба сподіватись, що натиск збоку н а с е лення прийде дуже скоро. Дотепер державна поліція і урядова пропаґанда, переважно будована на фальшуванні економічних фактів, втримувала населення у відносному спокої. І це не дивно, бо та пропаґанда зуміла переконати не тільки своїх, але й велике число фахових економістів на Заході. Вона не затихає ні на хвилину й тепер. Пляни „перевиконуються" кожного року, життя стає краще, життя стає веселіше, просто успіх за успіхом. Ще й тепер совєтські статистики порівнюють їх не з успіхами інших країн, а з економічною ситуацією в Росії за царських часів.

Та найбільш ефективним засобом пропаґанди є застрашування населення тим, що начебто діється на Заході: день-у-день появляються в пресі повідомлення про безробіття, про страйки, про заворушення, спричинювані соціяльними конфліктами, про людей, що нібито вмирають з голоду тому, що вони безробітні або тому, що в країнах з вільними ринками немає соціяльного забезпечення.

Численні розмови з колишніми громадянами Совєтського Союзу мене цілком переконали, що вони дійсно досить довго боялися непевностей вільного ринку. До того треба додати, що радіо-слухачі із передачами в СССР ніколи вповні важливости того застрашування не розуміли і тому мало причинились до того, щоб поінформувати совєтських громадян про дійсний стан речей.

Мені здається, що під сучасну пору населення СССР перебуває на зворотному пункті. На взір чехів і словаків воно починає цілковито втрачати віру в „успіхи" економічної системи СССР. Дальші реформи більшого маштабу в рямцях існуючої системи, які знову викликали б надію на краще, неможливі тому, що всі основні методи, як сказано, були вже випробувані. В той самий час добробут сусідів з-поза вже подіравленої залізної заслони починає викликати чимраз більші апетити. І тому треба припускати, що натиск на режим внаслідок соціяльно - економічних недоліків стане куди загрозливішим, як натиск внаслідок політичних причин.

Та найважливіше те, що комбінація незадоволення з політичних і соціяльно-економічних причин може дуже скоро охопити не якусь малу групу, а ціле населення. І коли на політичні скарги ще можна ставити протиарґументи, то ніяка пропаґанда вже не зможе переконати совєтського г р о мадянина, що йому або живеться краще, або краще житиметься у скорому майбутньому.

Це основна проблема для провідників СССР. Вона викликає серед них найбільш фундаментальні розходження, але треба сумніватись, що якась група там знайде стільки сили, щоб проблему задовільно розв'язати.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПРО УКРАЇНСЬКІ МОГИЛИ В МОНТЕ КАСІНО

„Свобода" з 25-го жовтня ц. р. подала замітку п. н. „Українські могили в Монте Касіно", в якій сказано, що кругло 4,000 поляків, колишніх учасників бою під Монте Касіно, в Італії, з'їхалися під стіни зруйнованого монастиря і вшанували пам'ять поляглих польських вояків з Корпусу ген. Андерса. Далі „Свобода" подає, що поляки ніколи не згадували про українців у своїх лавах, і що цьому заперечують прізвища на хрестах - пам'ятниках в Монте Касіно. В цій справі дозвольте дещо спростувати і доповнити.

В польському журналі „Пісмо Жолнєжа" (ч. 25 з 1946 р.), що виходить у Лондоні, вміщено таку нотатку п. н. „Українці в ПСЗ": „300 польських громадян української національности полягли геройською смертю, як вояки II Корпусу Військ Польських в боях під Монте Касіно. Цей факт виявлено на Академії в Единбурзі (Шкотія) для вшанування пам'яті цих українців. В Лондоні буде засноване „Українське Вогнище", як тривала пам'ятка для вшанування 300 українців, що полягли під Монте Касіно".

Чи справді засновано „Українське Вогнище" і як довго тривала ця „тривала пам'ятка" треба перевірити нашим комбатантським організаціям у Великій Британії.

Щождо того, чи українці брали участь у боях під Монте Касіно в польських одностроях, подам такий факт. У 14-ій сотні 31-го полку I УД УНА був вістун, який попав під Монте Касіно до німецького полону. З полону він перейшов до I УД УНА і перебував, уже як український полонений, в таборі полонених в Ріміні (Італія), де його стерегли його власні друзі з Польського Корпусу.

Справа участи українців в польських військових частинах вимагає дослідження, щоб ми мали правдиві факти, а не здогади і згадки в мемуарах.

Володимир Ю. Масєвський
Вашінґтон

У ЛЬВОВІ СТАВЛЯТЬ АНТИНАЦІОНАЛІСТИЧНУ П'ЄСУ „СУД СЕРЦЯ"

Львівський драматичний театр ім. Заньковецької сперше показав нову п'єсу київського письменника Любомира Дмитерка під наг. „Суд серця". За інформацією „Радянської України" з 31 жовтня, у п'єсі „порушуються важливі проблеми сьогодення, через долю людей зображено щастя оновленого П р и карпатського краю, викрито суть українського буржуазного націоналізму". Театр ім. М. Заньковецької присвятив вистави п'єси „Суд серця" „всенародному святу 30-річчя возз'єднання українських земель". „Радянська Україна" у вістці про прем'єру не подала, як зустріли глядачі-львов'яни „Суд серця".

Інж. Валентин Сімянців

СТУДЕНТСЬКІ ЧАСИ

СПОГАД
ЧЕХО-СЛОВАЧЧИНА, РОКИ 1923-1929

(12)

Про поліцаїв я вже десь згадував — дійсно, вони на службі суспільству: чемні і завжди готові служити громадянинові, навіть такого ґатунку, як наша братія еміґрантська.

Флек — пивовар і пивна, де подавався тільки власний виріб, чорне пиво з „флеківським" вийнятковим присмаком. Це десь чи на Кжеменцове вулиці, чи там, де ми мали кляси в реальній школі. Але не близькість кляс привела нас до Флека, а флеківська, всечеська слава.

Пива за двадцять два роки мого життя в Чехах я так і не навчився пити. Пив скорше тому, що інші п'ють, та й без того, що б я там робив. А просити води, як у „Чмелику" Короліва — Старого, не було на місці.

Щоб не сказав хтось, хто мене знає, вибачте на цім слові, „брехун", кажу, що від інших напоїв я не відмовлявся, ще й тепер не від того, щоб у горлянку якусь там чарчину перекинути. Для виразности — я за концентрат, і не смакує мені наливати шлунок аж до тяжкости. Тягти ніби для приємности, ковтати рідину трохи гіркувату із запахом хмелю не припало мені до смаку. Хоч наслідки того були приємні.

А особливо лишилися в пам'яті і серці вечори, коли за окремими столами „засідали" студенти різних народів. Братушки-слов'яни: чехи, серби, хорвати, болгари, словаки, словінці. Чи там бували й „братржі русове" (так чехи величали москалів) щось не пригадую. Може і були, та сиділи тихо.

Пиття пива при свічках, що блимали й ганяли фантастичні тіні по стінах і склепіннях, під пісні, мало щось таке гарне, вабляче і лишилося на довгі роки зворушливим. Забувалося і де, і як тут, і чого. А піснями змагалися столи-народи. Все чулися гукання: „живіо", „наздар", „слава". Та тяжко признавали і змагуни, щоб хтось вирвав нашим першість. І співали хлопці, співали та згадували, як під співи бряжчали стремена.

Отака була та наша Прага матурантська. Не те щоб сумна, а тільки на часок:

Без радости любов,
Без смутку і прощання.

А у кого цей „кавалок" позичив — не знаю.

Лишав я Прагу — закінченої дороги шмат. А шлях стелився до Подебрад.

Освячена чи освідчена дружба з Миколою Василевським у Празі вела нас спільно і до Подєбрад. В'язало нас може й не багато що, але не відштовхувало нічого. Та й запорожці ж ми. Чув, що в останній війні загинув Микола десь у Польщі — попався большевикам. І знову: „Царство Йому Небесне!" Частіше тепер отак приходиться прощатися з близькими.

Ми з Миколою в Подєбрадах. Перше треба стріху над головою мати. Ходили, шукали і знайшли помешкання. І самі дивувалися і хвалилися: ось які ми! Гарна кімната, світла, велика і дешево. Та, не поспавши й декількох ночей, втекли ми з того „дешевого" помешкання. Кожного вечора: музики, танці, якесь гепання, співи, верещання і все таке, прости Господи, чорт - зна що! А й ще: для студентів зовсім не личить жити під однією стріхою з бардачком або й прямо в ньому. Публічних домів у республіці не було, демократія сором'язливо опускала очі на згадку про такі речі і, високо задравши носа, дозволяла винарні... з дамською обслугою.

Сміялися з нас колеґи. Мені то що: Микола за старшого у нас. А от Микола тяжко переніс оте. Не хотілося признатися до свого поганого вміння „орієнтуватися", яким він так завжди задавався. Мовляв, завжди пізнаю сороку по лету. І влетів.

Кватиру гарну, спокійну ми знайшли скоро. А от в Академії було діло погане. Вільних місць на Гідротехнічному відділі не було чи степендії вже вичерпані були для нього. І запропонували нам з Миколою тимчасово записатися, чи, як там казали, вписатися на Технологічний відділ. А в тому „тимчасово" ми готові були бачити пастку. Тимчасово, тимчасово, а потім скажуть лишайтеся і на віки вічні хеміками. Псувало то настрій і відбирало радість. У інших митарства закінчились, а ми от висимо в повітрі ні тини-перетинки, перескакувати мусимо. Витривало облягаємо деканат Гідротехнічного відділу, а лекції слухаємо з технологами.

На першій лекції авдиторія привітала доброзичливо усміхненого професора Миколу Вікула. Почав він виклад зі запиту, чи всі вміють рахувати до десяти без помилки. Жартівливий запит дістав і відповідь таку ж жартівливу, мовляв, якось на пальцях порахуємо. А від професора запевнення, що таких математичних досягів для хеміка більше як достатньо.

Дальші згадки походять із пізнішої доби, але на початок так ніби годяться, бо з початків вони виплили.

(Далі буде)

МИСТЕЦЬ ТА ГРОМАДЯНСТВО

Наближається знову час, коли пожвавлюється товариське і культурне життя, відбувається ряд збірних і індивідуальних мистецьких виставок, які відвідують члени 83 Від. СУА в Ню Йорку. У зв'язку з тим Управа відділу попросила відомого мистця, члена Об'єднання Мистців Українців Богдана Титлу з доповіддю на тему „Мистці та громадянство".

Доповідач сказав, що модерне мистецтво дійшло до того пункту, що загал публіки дивується, чи справді сьогоднішні модерні експонати треба зараховувати до мистецтва. І той глядач, який не часто відвідує музеї та мистецькі виставки, має труднощі збагнути модерні напрямки мистецтва. Він хотів би вказівок, щоб розрізняти мистецтво від мистецтва. Коли таких вказівок не знаходить, він приходить до висновку, що тільки знавці можуть розуміти мистецтво. Доповідач твердив, що мистецтво має давати приємність найширшому колу громадянства. Маляр чи скульптор не творить для власного задоволення, він змагає, щоб його праці подобалися публіці, щоб здобути визнання.

Багато пишеться про мистецтво та його знавці не мають абсолютних метод, як оцінювати мистецтво. Напрямки міняються. Те, що уважається досконалим сьогодні, не конечно буде таким за 20 чи 50 років.

Визначити мистецтво так тяжко, як збагнути людину. Мистецтво — це скомплікована й подекуди, містерійна людська активність.

Своє вишколення мистець починає від копіювання та наслідування визначних мистців. Користується мистецькою традицією до часу, коли збагне її, і тоді він починає особисто виявляти себе. Мистець в процесі творення має серію задумів і старається їх представити на полотні при помочі своєрідної форми яку він знаходить в матерії. В безперервних імпульсах між задумом і працею, образ чи скульптура набирає видимої форми. Наскільки його твір оригінальний, настільки він цінний. Тут важну ролю грає його талант, бо мистецьких прикмет ніхто не може навчити. На приклад „коляжі" Пікаса, які є сполукою готових предметів, на вигляд річ проста, але, приглянувшись їм, ми відразу стверджуємо, що тільки Пікасо міг їх так блискавично сполучити. Ми бачимо його великий задум.

„Не зню нічого про мистецтво, я знаю, що люблю" — таке твердження можна часто почути. Це означає, що дана людина визнає лише те, що їй відоме, і це давня людська прикмета. Треба частим відвідуванням музеїв і виставок виробляти собі мистецьке чуття, знайомитися з новими мистецькими напрямками, бо розуміти мистецтво можуть не конечно лише ті, що мають теоретичні знання. Важним є теж дати нагоду мистцеві черпати моральної наснаги від глядача, бо процес мистецького твору не є закінчений до того часу, коли праця мистця не буде доступна для публіки.

Після доповіді відбулась жвава дискусія. На питання, як мистець реагує на завваґу глядача, доповідач відповів, що він особисто прислухається і собі нотує слушні завваги. Він уважає, що глядач з виробленим мистецьким чуттям не повинен лише орієнтуватись на критиках, але мати свою думку. Щодо української критики, то її майже немає. Кожного мистця хвалиться, кожний його твір — геніяльний.

На питання, чи справді є так, що в руках однієї етнічної групи, яка має упередження до українців, є всі головні ґалерії, і тому українців туди не допускають, доповідач сказав, що так воно не є, бо деякі українські мистці туди дістаються.

Зірка Галів

Молода українка — геолог

За останніх кілька років щораз частіше читаємо в пресі про те, як наша молодь здобуває акад. ступні в різних американських університетах. І ми радіємо кожним успіхом, бо це збільшує ряди українських професіоналістів і поширює славу про нас серед чужого наукового світу.

Ірина Лагола

Панна Ірина Лагола з Толідо, Огайо, в червні 1969 р. здобула з відзначенням ступінь бакалавра геології в Стейтовому Університеті в Кенті, Огайо. Як відомо, геологія — це наука про землю. Авторові цих рядків здається, що це чи не перша українка — жінка з молодої ґенерації, що відважилась посвятити себе студіям розкриття тайн землі. За надзвичайні успіхи в науці призначено панну Ірину на академічний рік 1969/70 асистенткою при геологічному департаменті вище названого університету. Під керівництвом проф. д-ра Шмука вона працює, щоб здобути магістерський ступінь. Її поле праці — це стратографія. За тему дисертації вибрала вона „Paleoecology of the Meadville Formation". Свої студії, думає завершити докторатом.

Панна Ірина Лагола, уроджена 1947 році на еміґрації в Німеччині. Прибула до Америки з батьками весною 1949 р. По короткому побуті в Міннесоті, родина Лаголів переїхала до Толідо, Огайо, бо там була українська громада й церква. Їх першим кроком було вписатись до Української Католицької Церкви св. Михаїла в Россфорд і до Українського Народного Союзу. Батько панни Ірини був два роки головою місцевого Відділу УНСоюзу ч. 165, тепер є його скарбником. Пан Лагола був головою місцевого Комітету Будови пам'ятника Т. Шевченкові у Вашингтоні, він бере активну участь в праці місцевого УККА, і завдяки його старанням місцеві бібліотеки збагатилися численними книжками з україніки.

Мати панни Ірини, Соня Лагола, є активною членкинею і секретаркою місцевого Відділу Союзу Українок Америки. Будучи дочкою щирих та свідомих українців, панна Ірина вже змалку виступала в церковному хорі, деклямувала на різних імпрезах і танцювала народні танки в нашій танцювальній групі. Крім того, вона грає чудово на скрипці, і навіть в 1965 р. її квартет здобув друге місце, де змагались середні школи із цілого стейту Огайо. Та панна Ірина більше цікавилась наукою, як музикою, хоч і в ній мала вона успіхи.

Дай, Боже, нам більше таких свідомих членів нашої української громади в Америці.

Д-р Л. М. Коваль

ЮВІЛЕЙНИЙ КОНЦЕРТ ХОРУ „ПРОМЕТЕЙ"

Філядельфія. — Чоловічий хор „Прометей" з новим молодим диригентом Михайлом Длябогою, при акомпаніяменті п-ні І. Чуми та при співучасті письменника Миколи Понеділка, дасть свій ювілейний концерт в суботу 8-го листопада ц. р., о год. 7 вечора, в залі школи Бенджемин Френклін при Брод і Ґрін вул. Другого дня в неділю 9-го листопада, о год. 5 по пол. в залі школи Мт. Вернон при Мт. Вернон Площі у Нюарку, при співучасті скрипаля Рафаїла Венке і Дарії Гординської - Карановим, хор „Прометей" повторить свій концерт. Хор підготував нову програму.

Діяна Керницька

З ПРОЩІ ДО РИМУ

„Ще раз поглянути на римські пальми" — подумала я голосно в дорозі на летовище, та хтось відгукнувся ще голосніше: „Ми ще раз приїдемо на інсталяцію нашого Першого Патріярха Кардинала Кир Йосифа Сліпого".

Як жалко було від'їжджати! Ані могутня Ніяґара, ні тропікальні пальми і квіти Маямі, ані сині води Карайбії не зробили такого могутнього, і незабутнього враження, як проща до Вічного Міста на посвячення Собору св. Премудрости. Дякуючи нашому провідникові і опікунові, ВПр. о. Богданові Смикові та вмілій організації переїзду літаком, автобусами й поїздами п. Я. Пастушенка ця проща випала надзвичайно гарно.

Високо на узгір'ю здвигнений Собор св. Софії, біля якого зібралися непроглядні маси українців з усіх закутків світу, торжественна Служба Божа, яку відправляв наш Блаженніший Верховний Архиєпископ Кир Йосиф в сослуженні всіх українських католицьких Владик і численних священиків, серед яких відзначалася висока поставна постать о. Смика та якого дзвінкий потужний голос лунав далеко, — це образ якого ніколи не забудеться!

Гарно співали хори, над якими домінував милозвучний голос мґра Стецури з Ню Йорку, вибиваючись своєю різкою, а водночас милою ноткою. Куди оком глянути, всюди божий український люд, що з'їхався з усього світу, щоб бути учасниками і свідками небуденної історичної події. Зустрічала я там знайомих і приятелів з Берліну, Парижу, Відня, Лондону, Канади, не кажучи вже про численних українців з Ню Йорку, яких рідко можна бачити в Америці за щоденними зайнятями і американським темпом праці. Маєстатична постать Блаженнішого Первоєрарха Української Католицької Церкви та його визначна особовість притягнула наче магнетом українців з усіх кінців світу, навіть з Голляндії, Югославії і Словаччини. Всі ми об'єдналися біля його Достойної Особи. Всі ми одними устами і одним серцем з радісним захопленням співали „Боже Великий Єдиний". Дай, Боже, щоб це єдиномисліє залишилося серед нас назавжди!

Величаве враження вчинила на нас усіх також проща до Люрду. Ще досі чую прекрасні слова Псальмів Русланових, виголошені ВП. о. Приймою: „... і серце ми видреш і очі вибереш, але віри з душі ми не вирвеш". Нехай ті сердечні молитви, які з наших душ линули до стіп Пресвятої Богородиці та численні нами жертвовані свічки принесуть здійснення наших прагнень до визволення України і єдности в народі.

Моїм задушевним бажанням є ще раз поїхати до Риму, щоб взяти участь в черговій історичній події, в інсталяції нашого Першого Патріярха, почути ще раз крилаті слова-перлини сенатора Юзика та заспівати разом з могутнім хором проф. Антоновича з Голляндії, якого спів зробив глибоке враження на нашого Кардинала, та з нашим соловейком, пані Марією Лисогір отче величаве: „На многі літа, Владико!"

Інсталяція митрофорного протоєрея о. проф. Петра Хомина в Торонті

26-го жовтня в церкві Успення Богоматері при вулиці Бетирст 276 в Торонті, вщерть заповненій вірними, відбулася урочиста інсталяція її пароха, митрофорного протоєрея о. крил. Петра Хомина, довголітнього редактора „Нашої Мети", яку перевів Преосвященний Кир Ізидор в заступстві Верховного Архиєпископа Блаженнішого Кардинала Йосифа Сліпого, прочитавши грамоту, видану в лютому 1969 р., під час Архиєрейської Служби Божої в сослуженні оо. Ст. Гевука з Ошави та о. Марка з Нової Шотляндії. Дияконував о. Гошуляк, співав мішаний хор церкви Пресв. Евхаристії під диригентурою п. Рурика.

Після Служби Божої відбулась святкова многолюдна трапеза в оновленій по модерному залі під церквою, в якій взяли участь від духовенства о. митрат В. Філевич, о. Теофан Шевага, ігумен оо. Студитів з Вудстоку, о. Р. Хом'як, ред. „Логосу" з Йорктону в Саскачевані, о. Іван Романчукевич, сотрудник, представники церковних і світських організацій, парафіяни, приятелі та родина.

Трапезою проводив д-р М. Кушпета, голова Єпархіяльної Управи Б.У.К Кир Ізидор підкреслив, що лише завдяки приявності і старанням Верховного Архиєпископа Блаженнішого Кир Йосифа в Римі, в нашій Єпархії відзначено великою гідністю чотирьох священиків за їх особисті заслуги для нашої Церкви і українського народу, що також є великим вирізненням для нашої цілої Єпархії, зокрема для о. Хомина, пароха церкви Успення Божої Матері, що стала наче матірною для церков у східнім Торонті.

Зі словами привіту та признанням за працю на науковім, педагогічнім, редакторськім, церковнім і суспільнім полях та з бажанням кріпкого здоров'я і многих літ виступали: від Парафіяльного Комітету — п. Артимишин, від Торонтонського Відділу КУК — д-р О. Бойко, від НТШ — голова Канадійського НТШ і ген. секретар Гол. Ради НТШ проф. д-р Є. Вертипорох, від Об'єднання Журналістів — містоголова інж. О. Тарнавський, від Гол. Управи Педагогів — проф. З. Зелений; о. митрофорний протоєрей і генеральний вікарій торонтонської Єпархії о. В. Філевич говорив від Єпархії, адв. Б. Долішний — від Централі Українців Католиків і п-і Ірина Малицька — голова Крайової Управи Ліґи Укр. Кат. Жінок. Отець митрат Петро Хомин подякував за привіти, д-р М. Кушпета виголосив заключне слово. Закінчено свято спільною молитвою.

Л. В.

Совєтська преса „оплакує" 20-ліття загибелі Ярослава Галана

У всіх газетах, що виходять у Києві та Львові, поміщено в числах з кінця жовтня спогади та хвалебні статті на пошану зліквідованого взимку 1949 року українськими націоналістами Ярослава Галана у Львові — партійного комуністичного письменника - памфлетиста. Я. Галан спеціялізувався на антиукраїнських та антирелігійних писаннях і пасквілях на українську національно-визвольну боротьбу. В „Літературній Україні" з 24 жовтня Ізидора Волощак згадує з подивом, як вона принесла о 2-ій г. ночі взимку 1949 р. коректу для прочитання Я. Галанові до його дому, а він, „не запитуючи крізь двері, зараз же впустив до кімнати". В інших спогадах сказано, що Я. Галана зарубали сокирами, коли він читав коректу книжки Дубковецького „На шляхах до комунізму". Біля пам'ятника Я. Галану у Львові відбувся мітинґ, на якому виступали Д. Павличко, Р. Братунь і, як повідомляла „Молодь України" з 25 жовтня, „редактор української проґресивної газети в Канаді „Життя і слово", лавреат премії ім. Галана, Петро Кравчук та ін."

1894 – 1969

У СІМДЕСЯТП'ЯТРІЧЧЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ СТАНЬТЕ ЙОГО ЮВІЛЕЙНИМ ЧЛЕНОМ!

Викопано кам'яну голову в Чолюлі

20-го серпня ц. р. під час археологічних розкопів у стіп однієї з найбільших пірамід світу — ємністю більшої ніж піраміда Хеопса в Єгипті, — біля містечка Чолюлі, недалеко міста Пуебля в середньому Мехіко, робітники знайшли кам'яну голову, що її діяметер виносить один метер, а вага коло 1.500 кілограмів. Знахідка залягала у глибині сімох метрів під поверхнею.

Чолюлівська кам'яна голова

Вістка про цю знахідку дійшла до мене того ж самого дня в північному Юкатані, де я відбував свої кожнорічні маялогічні студії. Наступної днини я подався до Чолюлі, щоб простудіювати цей пам'ятник.

У цій короткій записці подаю тимчасові висліди своїх спостережень.

Характеристичною рисою голови є те, що вона майже округла та без шиї. Судячи по її зовнішньому вигляді та по чертах лиця, що зрештою виразні, вважаю цю різьбу ольмецькою. Її можна зачислити до мистецького стилю, що в ньому видержані голови пільних коників (на думку раніших авторів, мотилів), представлених на стінних живописах двох найстарших (спідніх) пірамід архаїчної та ольмецької доби.

Як відомо, Чолюля відзначається цілим рядом інших стилів, як н. пр. тольтецьким, чічімецьким, астецьким та другими на шарах пізніших пірамід, що їх надбудовували на попередніх. Ці стилі походять від культур тих народів, що по черзі окупували Чолюлю впродовж передінвазійної історії. Згадана кам'яна голова відображує найбільше стиль старинних ольмеків, а з тим дозволяє встановити — покищо бодай загально — її хронологічну дату. Як звісно, тольтеки, прогнані своїми противниками з своєї столиці Тулі, прибули до Чолюлі в 1292-ому році. Ставшися невільниками ольмеків - шікаянків та терплячи пониження, вони при помочі завзятих чічімеків та сімох інших племен, згідно з звітами літописців, прогнали ольмеків - шікаянків з Чолюлі назажди. Виходило б, що віднайдена голова походить з доби перед 1292-им роком. Одначе ж стиль, що в ньому виконано цю кам'яну голову, не залишає сумніву про те, що різьбу виготовлено давно перед приходом тольтеків, хоча годі покищо встановити її точну дату. Ця різьба поруч з другими проявами мистецтва подібного стилю, включно з фресковим живописом, а потім рання посуда та найстарші архітектурні форми чолюлівського селища являються на всякий випадок твором перших основників Чолюлі.

Хто ж були засновники цілого комплексу чолульської культури? Історики висловлюють два погляди у відповідь на це питання. Згідно з одним поглядом, нарід назвою віштоті, що його культура стояла на високому поземі, прибув сюди з півдня та заснував Чолюлю. Беручи до уваги архітектуру чолюльської піраміди, історики схиляються до погляду, що вона відзеркалює культуру старинних маїв, а, аналізуючи теократичний устрій давніх чолюльців, вони намагаються доказати подібність цього устрою до релігійно - політичної системи маїв-кіче (в гористій території сьогоднішньої Ґватемалі), особливо в церемоніяльних центрах, відомих під назвами Самна і Вотан. На думку цих же самих істориків, віштоті заснували також Кітематі, тобто, Теотіуакан, столицю найранішої цивілізації в долині Мехіка, що про її початки маємо скупі, неповні та неясні відомості.

Інші історики вважають, що віштоті — це ольмеки (або ульмеки).

Як відомо, старинні ольмеки, що їх цивілізація була найранішою в Середній Америці, поклали основи для всіх пізніших цивілізацій в центральній частині гемісфери — також м. і. для найвидатнішої в цілій Америці, тобто, тієї, що розвинулася згодом у країні маїв. Вони, ольмеки, по словам одного з передових маялогів, британця Еріка Томпсона, вживали однієї з численних майських мов. — По своїх довголітніх розслідах над майською культурою я прийшов до дальшого, обґрунтованого мною заключення, що дозволяє дивитися на старинних ольмеків як на одне із протомайських племен.

У висновку, відносно питання про засновників Чолюлі, два вище згадані погляди істориків, що на перший погляд відрізняються один від одного, можна на ділі звести до спільного знаменника. Можна сміло твердити, що чолюльська культура завдячує свої початки майській людині в сірій, давній минувшині — в передклясичну добу.

Недавно відкрита кам'яна голова ольмецького походження являється ще одним вартісним додатком до скарбниці матеріялів, що причиниться до вияснення цілого ряду питань, зв'язаних з заснованням Чолюлі.

Треба на кінець згадати, що під час теперішніх розкопів у стіп чолюлівської піраміди, які потривають ще довший час під керівництвом федерального уряду Мехіка, жодних звідомлень з сторони місцевих антропологів та археологів не публікується. Перші звіти появляться по закінченні праць.

Ярослав Богдан Петришин

У Львові вийшов черговий збірник „історичних документів" проти українства

Київ. — У газеті „Молодь України" з 23 жовтня 1969 викладач Івано-Франківського інституту у Львові В. Кравченко опублікував довгу резензію на щойно виданий у Львові „збірник матеріялів і документів", не подаючи назви того видання. У книжці мали б бути відображені 1941-45 роки на Львівщині і в Прикарпатті „в роки великої вітчизняної війни". У збірнику сказано, що в тих роках комуністи мали на згаданій частині території України під гітлерівською окупацією не відому дотепер „Народну ґвардію ім. Івана Франка" — очевидно, як запізнене протиставлення до УПА. „Народна ґвардія ім. Івана Франка" мала б нараховувати до 600 осіб „людей різних національностей: українців, росіян, поляків, білорусів, євреїв, угорців, болгар, які палали бажанням знищити ворога в ім'я свободи і незалежності". Згадуваний В. Кравченко пише, що на Львівщині й Дрогобиччині фашисти зліквідували 759 тисяч осіб. Головне вістря того видання спрямоване на „українських буржуазних націоналістів": „Архівні документи, вміщені в збірнику, яскраво засвідчують підлі дії зрадників українського народу, чорні справи українських буржуазних націоналістів, бандерівців, мельниківців та інших пройдисвітів. Ряд цікавих документів викриває антинародну роль уніатського духівництва на чолі із запеклим ворогом Радянської влади графом А. Шептицьким (а після його смерті митрополитом Й. Сліпим), що по-наймитському служило німецько - фашистським розбійникам. Керуючись вказівками Ватікану, фашистської окупаційної влади, греко-католицька церква відкрито виступала проти Радянської влади". Далі рецензент збірника без названого наголовку подає: „Більшість священиків уніатської церкви організували спеціальні богослужіння, вихвалюючи німецько-фашистський лад, проголошувала ,самостійну Україну', закликала населення боротись проти червоної армії".

Нові картини на 6-ій самостійній виставці Тараса Шумиловича в Ню Йорку

Тарас Шумилович провів ціле літо відданий малярству і тепер улаштовує велику виставку своїх картин при 57 вулиці в Ню Йорку, де можна буде оглянути багато його нових творів.

Вже на груповій виставці в Marian Center, Tannersville, N.Y. в днях 17, 18 і 19 червня 1969 р., спонзорований New Mountain Top Chamber of Commerce, можна було побачити самі нові твори мистця. Більше творів виставляв він, як член об'єднання композиторів, авторів і артистів-малярів Америки на їх черговій виставці від 29 вересня до 9-го жовтня в Lownsbery Gallery, 18 Old Westbury Road, Westwood Shopping Centre, East Hills, L.I., N.Y.

Тарас Шумилович асистував при створенні декорацій для традиційних вистав в театрі в Onteora Park, N.Y., цим разом до Tennessee Williams "The Lady of Larkspur Lotion", "This Property Is Condemned" і "Talk to Me Like the Rain and Let Me Listen", а також до балетику „Метелик" Ірини Шуварської-Шумилович, його дружини. Її була і хореографія в цій танцювальній грі, яка мала український характер і була виконана нею та групою молоденьких учениць і учнів школи, яку вона провадить під час літа при цьому чудовому старинному театрі серед гір, над мальовничим озерцем.

До прегарного успіху цієї імпрези причинилася вся родина Шумиловичів, малюючи, танцюючи, пишучи і супроводячи на піяні, граючи переважно українські мелодії.

В горах у творчій праці минали вакаційні дні, а одночасно в Ню Йорку відбувалася самостійна виставка мистця Тараса Шумиловича в New York Public Library, Muhlenberg Branch, 209 W. 23 Street, N.Y., звідки він отримав листа з подякою за цінну виставку і запрошення виставляти в них і в слідуючому році.

Малював Тарас Шумилович в Onteora Park, Haines Falls, Hunter, Windham, а також на „Союзівці", де йому дуже подобається і природа і опіка над гостями, і де він побував два рази за це літо, а на З'їзді Яворівців відбулася там його виставка, що показувала переважно краєвиди й історичні архітектурні пам'ятки рідного міста Яворова.

Найновіша виставка мистця, 6-та самостійна, відбувається в елеґантному приміщенні при Excelsior Empire Savings Bank, 221 W. 57th Street, N.Y. і триватиме від 3-го до 14-го листопада. Оглядати виставку можна в понеділки до четверга від 8:30 ранку до 3:00 год., по пол., а в п'ятниці від 8:00 ранку до 6:00 год. вечором.

Український Музей в Стемфорді, Конн.

Оцим хочемо звернути увагу українському громадянству на деякі справи, пов'язані з діяльністю нашого Музею.

(1) Прогульки до Музею. Дотеперішній досвід виказав, що прогульки до Українського Музею в Стемфорді, Конн. є великим виховним засобом для нашої молоді та корисними для культурної розваги всіх громадян. Хто хотів би відбути прогульку до Музею в Стемфорді, поки зачнуться морози й сніги, просимо негайно зголоситись в Управі Музею на понижче подану адресу. Якщо вже неможливо цього осіннього сезону, то просимо вже тепер плянувати поїздку весною.

(2) Наш Музей, як і минулих років, видає різдвяні картки з оригіналів, які є його власністю. Цього року видаємо три різні картки: Олени Кульчицької і дві Христини Дохват. Ми розсилаємо картки на відомі нам адреси, але в нашому адресарі не маємо напевно багато тих осіб, які хотіли б набути наші мистецькі картки. Просимо охочих замовляти в нас картки на подану нижче адресу. Ваші датки за одержані картки дадуть нам змогу розбудувати наш Музей, щоб він ще краще служив нашій громаді.

(3) Цього року припадає 25-ліття з дня смерти Великого Сина нашого народу та незабутнього Єрарха нашої Церкви св. п. Слуги Божого Митрополита Кир Андрея Шептицького. Наш Музей видав картки чорно-білі і більшого формату кольорові образи, які пригадають Вам цього Святця зі Святоюрської Гори, який стільки терпів та працював для нашої Церкви і народу. Картки й образи можна одержати в нашому Музею або в наших парохіяльних урядах.

(4) Незабаром вийде Лемківський Шематизм з 1936 року, який є важливим документом про нашу Лемківщину з короткою історією майже кожної парохії та знимкою церкви.

Приготовлений до друку Літопис нашого Музею, який подасть короткі відомості про Музей та деякі цінні статті з ділянки, пов'язаної з музейництвом та культурними справами нашого народу.

Замовлення на Шематизм і Літопис просимо слати на адресу нашого Музею:

Ukrainian Museum
161 Glenbrook Rd.
Stamford, Conn. 06902

Управа Українського Музею в Стемфорді

„Український вечір" в публічній бібліотеці

З зацікавленням та захопленням оглядали чужинці багату виставку українського народного мистецва, яку улаштував 82-ий Відділ СУА в Бронксі в Паркчестер Паблік Лайбрері. Численні вишивки, кераміка, різьби та килими (все — приватна власність членок 82 Відділу) зробили сильне враження на чужинців-відвідувачів, з яких багатьом, мабуть, вперше прийшлось запізнатися не тільки з нашим мистецтвом, але й зі словом Україна, яке в їх дотеперішнім зрозумінню було то саме, що Росія. Виставку доповнювали книжки про Україну і українське мистецтво та переклади англійською мовою розложені на кількох столах; зорганізованням цієї частини виставки занялась культурно-освітня референтка Централі СУА пані Н. Чапленко.

Виставку відкрила головна бібліотекарка п-і Мілатт, вітаючи гостей та дякуючи присутнім членкам 82 Відділу, а зокрема п-і Зіні Раковській, культ.-освітній референтці, за зорганізування виставки. Після цього переведено скромну програму, яка складалася з доповіді англійською мовою п-і Г. Гірняк на тему „Українська еміґрація в ЗСА та її участь в американськім суспільстві". Вона також доповідала про українські звичаї та народнє мистецтво.

Іванна Кузів і Бриґіта Заяць із Ансамблю Бандуристок при Осередку СУМА в Ню Йорку відспівали пісню „Тихо над річкою" у супроводі бандур. При цій нагоді п-на Роксоляна Миськів подала по-англійськи опис бандури. Відтак п-і М. Рікетт продемонструвала техніку писання писанок, а п-і Н. Савицька і К. Луцишин, членки 72-го Відділу, давали відповідні пояснення і відповідали на запити зацікавлених присутніх гостей-чужинців.

Виставка дуже добре підготована та гарно і взірцево влаштована, мала значний успіх, а СУА нею приєднав собі ще одну членку, тут роджену українку п-і Едну Лубай, котра, зворушена та захоплена призабутою спадщиною своїх предків, внесла прохання приняти її в члени.

Т. Г.

Отець шамбелян Іван Стах новим парохом у Йонкерсі

Стемфордський Єпископ Кир Иосиф Шмондюк призначив новим парохом Української Католицької Церкви св. Михаїла в Йонкерсі, Н. Й., о. шамбеляна Івана Стаха — на місце недавно померлого о. декана Василя Клоса, що був там парохом понад 20 років.

Йонкерська українська католицька громада прийняла це призначення прихильно, а нового пароха привітала сердечно. За ініціятивою Церковного Комітету, скликано в суботу 13 вересня представників усіх діючих громадських організацій, церковних сестрицтв і братств, сестер, учительок парохіяльної школи та визначніших громадян міста, щоб привітати нового пароха та познайомитися з ним.

Коли о. шамб. Іван Стах прибув о год. 8 веч. в супроводі представників Церковного Комітету п. Плетеника, Василя Чолія і Михайла Зелінки до меншої залі парох. школи, де його очікували представники церковних і громадських організацій, приявні привітали його повстанням з місць і оплесками.

Зібраним представив нового пароха комітетовий Василь Чолій, привітав його від імени всіх парохіян та передав йому заряд майном парохії у виді символічного доляра, якого передав попередній парох сл. п. о. декан Василь Клос. Цей символічний доляр має бути вмурований разом з іншими документами у фундаменті нової церкви, будова якої вже скоро має початися.

Після обговорення деяких справ, пов'язаних з парох. школою, будовою нової церкви, парох. базаром тощо, до зібраних промовив парох о. шамб. Іван Стах. Він подякував за таке сердечне привітання, висловив радість, що Кир Иосиф призначив його на парохію церкви св. Михаїла в Йонкерсі, пообіцяв щиро працювати для добра та розвитку йонкерської парохії та просив зібраних представників світських та церковних організацій, сестрицтв і братств, щоб вони самі, а також членство, яке вони репрезентують, допомагали йому в його праці. Слово о. шамбеляна приявні приняли оплесками.

Далі слідувало знайомлення приявних з новим парохом: до о. шамбеляна підходили представники організацій, сестрицтв і братств, а п. Василь Чолій представляв їх о. Стахові. Після офіційної частини членкині сестрицтв гостили приявних кавою, за якою велися дальші розмови з новим парохом.

Врочисте введення о. шамбеляна Івана Стаха на становище пароха церкви св. Михаїла в Йонкерсі відбулося в неділю, 14 вересня, о год. 9:45 рано. На цю врочистість прибув до Йонкерсу стемфордський Єп. Кир Иосиф Шмондюк, який в супроводі генер. вікарія, Омеляна Манастирського, сотрудника о. Ричарда Бриди, членів Церковного Комітету, шкільних дітей п. школи св. Михаїла, представників місцевих молодечих організацій Спілки Української Молоді і Пласту в одностроях, впровадив нового пароха до церкви. При вході до церкви привітали о. шамб. Івана Стаха члени Церковного Комітету, Михайло Зелінка і Василь Чолій, традиційним українським хлібом-сіллю та передали йому ключ до церкви. Від учнів парох. школи св. Михаїла вітала нового пароха, вбрана в український стрій, Лариса Кулинич, яка вручила йому квіти. Цьому врочистому введенню о. шамб. Івана Стаха, як пароха, приглядалися численно зібрані парохіяни.

Після введення до престолу, о. шамб. Іван Стах став правити Співану Службу Божу, в якій взяли участь Кир Иосиф і вікарій о. шамб. Омелян Манастирський. Під час проповіді Кир Иосиф представив вірним нового пароха та виголосив пастирське слово, у якому просив парохіян приняти його та допомагати йому у заряджуванні парохією, а о. пароха просив, щоб дбав за парохію, за рідний український обряд, за плекання української мови в церкві і парохіяльній школі. О. шамбелян Стах подякував Кир Иосифові за призначення його на парохію Церкви св. Михаїла в Йонкерсі, пообіцяв совісно сповняти свої душпастирські повинності та просив усіх парохіян співпрацювати з ним та допомагати йому в заряджуванні парохією. При кінці Служби Божої відспівано многоліттє для голови Католицької Церкви, Папи Павла VI, Кардинала Иосифа Сліпого, Митрополита Амвросія Сенишина, Кир Иосифа, нового пароха о. шамб. Івана Стаха і всього українського священичого чину та українського народу.

Службу Божу закінчено наново введеною сотрудником о. Ричардом Бридою піснею „Боже, вислухай благання".

С. Женецький

НОВА СОЮЗОВА РОДИНА

У затишній залі Сумівського добу в Клівленді, 6-го вересня відбулось весільне приняття з нагоди шлюбу Петра і Ірини Кореневич. Заля була святочно прикрашена синьо - жовтими стрічками, що надавали приміщенню яскраво вираженого українського національного характеру. Прибулі на прийняття гості, серед них багато членів Українського Народного Союзу, створили милу родинну атмосферу, властиву цій нашій найстарщій братній, допомоговій організації. З членів Народного Союзу були Іван Кореневич і Марія, п-во Кучинські, Михайло і Марія Низи, Ющинич Михайло, Палюшкевич та інші; сам молодий є членом Народного Союзу та був довголітнім організатором УНСоюзового членства. Весільні розмови гостей перервав заклик весільного старости, дириґента оркестри „Амур" Петра Гупаловського — займати гостинні багаті столи. Прийняття відкрив молитвою директор похоронного заведення Михайло Колодій. Під час прийняття професор Юрій Григоріїв коротко розповів про життєвий шлях молодих, а пані Ірена Кореневич розповіла про своє життя у Чехо - Словаччині та про нещастя, яке зустріло Українську Католицьку Церкву на Словаччині, а також про перебіг большевицької окупації Чехо - Словаччини в минулому році. З дуже поважних причин не приїхали, на жаль, на це прийняття д-р Я. Падох, але прислав привіт - телеграму, гратулюючи молодій парі. Привітання наспіли також від друзів - січовиків Карпатської України та друзів, бувших вояків УПА, від Михайла Шведа з Канади та багатьох інших. Кревні на залі мило здоровили молодих, згадуючи, що пані Ірина за участь у підпільній праці в УПА в 1943 році була заарештована німецьким Гестапом і пробула майже рік у в'язниці при вул. Лонцького у Львові, а пан Петро — січовик Карпатської України в 1938 і 1939 роках, за часів німецької окупації був також арештований, в 1944 році, і лише чудом вирвався на волю, коли його двох братів і сестру розстріляли фашисти у Дрогобичі за українську визвольну боротьбу.

Після прийняття відбулась забава з танцями, до яких приґравала оркестра „Амур" під керівництвом Петра Гупаловського, а пані Ірена Кореневич гарно виконувала українські пісні.

Весільне прийняття пройшло в теплій родинній атмосфері, що всім нагадувала далекий Рідний Край.

Н. Н.

Відбудеться Технічно-науковий Симпозіюм в Ню Йорку

інж. Роман Волчук

інж. Роман Галібей

інж. Евстахій Ярош

інж. Богдан Чайківський

Ню Йорк. — Товариство Українських Інженерів Америки в цю суботу, 8-го листопада, влаштовує свій черговий Технічно - Науковий Симпозіюм в приміщенні Українського Інституту Америки при 2 Схід 79 вулиці. На зміст симпозіюму складається чотири доповіді. Інж. Роман Волчук, фахівець проєктування мостів говоритиме про „Нові мости із сталевими проїздними поверхнями". Інж. Роман Галібей, керівник електричного відділу у фірмі Карлсон і Свет в Ню Йорку, доповідатиме на тему „Газово - турбінна силова станція в Нанпу, Тайвань". Інж. Евстахій Ярош, фахівець будівельних споруд, говоритиме про „Будинок центральної пошти у Гіксвіль, Н.Й.", про його модерні устаткування і системи. Інж. Богдан Чайківський, член Дослідної Корпорації „Пролог" в Ню Йорку, доповідатиме на тему: „Хемічна промисловість України — її світла та тіні". Координатором сесії є інж. С. Процюк; інж. З. Салевич відповідає за організацію симпозіюму. Початок сесії о год. 4-ій по полудні. Після сесії, о год. 6-ій веч. — гутірка при чаю. Гостям раді.

Канадійські славісти пам'яті професора Дж. В. Сімпсона

Щорічник канадійських славістів — Славіка Канадіяна, що виходить накладом Канадійської Асоціяції Славістів, Польського Науковото інституту та УВАН у Канаді, присвятив свій останній випуск пам'яті професора Дж. В. Сімпсона, який помер у Саскатуні з початком 1969-го року. В окремій статті сеньйор канадійських славістів д-р В. Кірконнелл дає характеристику і біографію спочилого. Підкреслюючи його прихильність до слов'ян і факт, що він був дійсним членом Української Вільної Академії Наук та Наукового Товариства ім. Шевченка. Д-р Кірконнелл, згадує, що професор Сімпсон брав участь в основанні Комітету Українців Канади в 1940-му році. В 1941-му, році він став директором Відділу Національностей в Оттаві й старшим дорадником Бюра Публічної Інформації. В 1944-му році він причинився до реорганізації Відділу Національностей у Відділ Громадянства в Оттаві. Д-р Кірконнелл кінчає свій огляд праці Сімпсона так: „В усій своїй публічній діяльності він був прикладом терпеливости, ясного судження і інтеліґенції. Ми багатші, тому що він жив серед нас".

Українка була перекладачем для чеської делеґації

Коли чеська делеґація прибула до міста Оскалуза в стейті Айова, щоб закупити в місцевій фабриці рільничі машини, стала їм у пригоді українська студентка Соня Яворська, яка послужила їм перекладачем, вживаючи, очевидно, в цій службі перекладача української мови, що її добре розуміли чеські делеґати.

Соня Яворська

Соня Яворська є студенткою на Вілліям Пен Університеті в місті Оскалуза, Айова, і по закінченні студій хоче вона стати вчителькою. Фабрика рільничих машин в цьому місті була у клопітливому положенні, коли прибула до неї чеська делеґація з наміром закупити в цій фабриці ПАМКО рільничі машини, але не було нікого, який знав би чеську та англійську мови. Тоді директори фабрики звернулися до Вілліям Пен Університету і від нього одержали дуже потрібну перекладачку, але зі знанням української та англійської мов. Соня вив'язалася із свого завдання перекладача дуже добре, про що помістив вістку та велике фото на першій сторінці місцевий щоденник „Оскалуза Дейлі Геральд".

Соня, як теж її сестра Катерина, яка працює перекладачкою в Державному Департаменті, та вся родина Яворських, є членами 344-го Відділу УНСоюзу в Баунд Бруку. Вістку про Соню перекладача для чеської делеґації та місцеву газету із вісткою і фото про цю подію прислав до Головної Канцелярії секретар 344-го Відділу п. Тимко Бутрей.

УКРАЇНСЬКІ КАТОЛИЦЬКІ РАДІОПРОГРАМИ У СТЕЙТІ ПАРАНА

Прудентопіль, Бразилія.— Крім світських радіопрограм, українці в провінції Парані, найбільш заселеній українською етнічною групою, мають змогу слухати дві релігійні католицькі програми. Щонеділі з церкви Христа Чоловіколюбця в Мелеті, де парохом є о. С. Прийма, передається через радіо українське Богослуження, а в м. Уніон де Вiторія релігійну програму українською мовою провадять три отці, у співпраці з Марійською дружиною молоді.

АТАНАС КОБРИН

(Посмертна згадка)

Атанас Кобрин помер по короткій серцевій недузі 6 червня 1969 р. в Честері, Па. Народився 2-го лютого 1907 року в селі Якубова Воля, пов. Дрогобич. Українську гімназію закінчив в Дрогобичі 1926 р. іспитом зрілости, так званою „золотою матурою" — це була перша матура в цій гімназії. По відбуттю військової служби з закінченням офіцерської школи, вписався на правничий факультет у Львові, однак в короткому часі перекинувся на фахові кооперативні студії, та по закінченні їх працював як кооператор і громадський діяч, директор районової молочарні в Яворівщині, в селі Масашковичах, вкінці як ревізор Молочарського Союзу у Львові.

Воєнна хуртовина заслала його до Америки, до Честеру, Па., де, заробляючи на життя, включився рівночасно в громадську працю, належав до всіх товариств нашого міста, а у Відділі УККА був секретарем.

Був людиною ідейною і характерною. На кожний заклик причинявся морально і матеріяльно своєю активністю до розбудови громадського українського життя Честеру. Своєю передчасною смертю залишив жаль не тільки у найближчої родини, але і у всій честерській громаді.

Вічна Йому Пам'ять!

Дмитро Мінчак

ПЛАСТОВІ ПОХОРОНИ ІНЖ. Ю. Т. ГРУШКЕВИЧА

Пластуни Дітройту в жалобі. Дня 15 жовтня помер передчасно, бо переступивши ледви 62 роки після короткої, але як тяжкої недуги пластун-сеньйор, активний член куреня „Лісових Чортів", інж. Юрій Тарас Грушкевич. В похоронному заведенні Бугая, в церкві Непорочного Зачаття і на кладовищі стояли виструнчені пластуни, труну з Покійним несли пл. сеньйори і надгробні промови та під час тризни говорили теж пластуни-сеньйори.

Але найболючішою була смерть інж. Грушкевича його найближчій родині: дружині Ірині, обом дорослим донькам, Оксані і Богдані, та обом синам, студентам Володимирові і Ярославові, та рідному братові, докторові медицини Миколі з Клівленду з родиною. Всі діти Покійника — варта згадати — є активними пластунами, включно з внучкою, донькою Богдани, Романою.

Дві панахиди, що з них першу від Матірного Куреня правив 16 жовтня о. сов. І. Прокопович, а другу — 17-го від парафії о. ігумен І. Лотоцький, ЧСВВ, і о. Лев Тимків з Льорейн, обі при співі муж. хору „Трембіта", співана Літургія в дні похоронів 18 жовтня, що її відправили оо. Ждан, ЧСВВ, Прокопович і Тимків та відправа цих священиків на цвинтарі „Оливна Гора" — складалися на кінцеві сумні проводи Покійника до місця вічного спочинку. Врало в них участь ок. 300 громадян.

Над могилою промовляли: д-р О. Бойчук від „Лісових Чортів", станичний пл. сен. інж. І. Король, пл. сен. І. Руденський з Клівленду, де Покійний був станичним до виїзду до Дітройту, й інж. Б. Петрина від Т-ва Укр. Інженерів, — всі зворушливо прощаючи свого Друга і Колеґу. Після промови д-ра Бойчука пролунав „останній апель", що його виконав на трубці пл.-юнак Н. Татарський. Перед останнім прощанням залишено на труні червоно-чорний прапор Куреня „Лісових Чортів" і одну подушечку, на якій був пластовий капелюх Покійного Тараса, а другу — з пластовими відзнаками Покійника, вручено пані Ірині.

Після тризни, що нею зайнявся 56 Відділ СУА, в якому Дружина Покійника є членом, пластунки, члени Станиці Дітройту, та Т-во Інженерів, зголосилось до голосу чимало з-поміж гостей. І так: пл. сен. Юрій Ференцевич, як голова Головної Пластової Булави, говорив про пластові ідеї, що їм був Покійний вірний від гімназійної лавки і переніс їх до останка, плекаючи їх серед пластового доросту; п-і С. Дубова, як голова Окр. Ради СУА заявила, що союзянки жили радостями родини Грушкевичів і тепер переживають глибоко разом з нею страшне нещастя смерти Голови родини; інж. Б. Підгайний, колеґа з Політехніки в Данціґу згадав студентські часи, корпорацію „Галич", до якої Покійник належав, ненависть, якою він палав до займанців і мріяв, щоб скоро прийшла нагода пімститись на них збройно та був готовий згинути геройською смертю за українську державність; п-і Д. Бойчукова пригадувала часи, коли вона разом з ним виростала в Станиславові, і що його вибрано головою Станиславівців у Дітройті; п. І. Войцун, що разом з панством Грушкевичами жив впродовж 10 років в Австралії, бачив їх турботи (троє дітей), радости й успіхи, спочатку в Греті, в таборі, потім в Ню Кастель, де він перший взявся організувати громаду, старався дістати для неї священика, а згодом у Сіднею. Коли виїжджав до ЗСА, то громадяни щиро за ним жаліли; інж. Р. Воробкевич згадував теж студентські часи в Данціґу і Покійника, хоч сам був членом другої української студентської корпорації „Чорноморе", але вона жила в згоді з „Галичем"; п. С. Щуровський, кузен інж. Грушкевича, що проводив тризною, подав до відома прохання родини, щоб замість квітів скласти жертву на будову Пластового Дому або на НТШ в Сарселі. Кілька слів сказала п-і І. Гнатчукова, а відтак забрав слово д-р Микола, брат. Не судилось Юрієві осягнути патріярхального віку їхніх родичів, у що він вірив. Коли їм довелось опустити батьківщину по другій війні, то спочатку щастило мандрувати разом. Були напеpед в Дрездені, потім в Бамберґі, а відтак розійшлись: брат з родиною поїхав до Австралії, а він до Клівленду, куди відтак їх стягнув. Були знову разом у Клівленді, поки брат не переїхав на постійний побут до Дітройту. Вкінці син Володимир подякував усім, що з'явились на похоронах, а також на тризні, і склав заяву батька: „щоб усе, що запляноване, було виконане", себто, щоб вечір Пласту відбувся хоч би в дні похорону.

На кінці о. Тимків відмовив молитву, так як це було теж напочатку.

Згадаємо, що інж. Грушкевич був будівельним інженером, особливо мостів. Мав у Станиславові підприємство і в екзилі працював все за цим фахом: у Південній Валії, як був у міністерстві публічних робіт, і потім, коли жив у Гарісбурґу, Клівленді і в Дітройті.

В. Несторович

РОКЕФЕЛЛЕР ПЛЯНУЄ ЗМІНУ в політиці ЗСА у відношенні до держав Латинської Америки. Рокефеллер відвідав майже всі країни Південної Америки як представник президента Ніксона. Він гадає, що самі латинські держави мають керувати економічним і соціяльним розвитком своїх країн, а ЗСА мають бути „розсудливим приятелем і дорадником, а в потребі повинні постачати фінансову допомогу". В засаді президент Ніксон погоджується з цим пляном, який відрізняється від проєкту покійного президента Кеннеді, який започаткував був в 1961-му році програму „Союзу для поступу", в якій ЗСА економічний розвиток Латинської Америки узалежнювали від демократизації держав у Південній Америці. Ніксон має в п'ятницю 31-го жовтня промовляти про політику ЗСА у відношенні до Латинської Америки.

ФОНД НАГЛОЇ ПОТРЕБИ

СПИСОК ч. 97

Евгенія Скоцко	І. Логуш	Ю. Осцяк
Е. Скоцко	Г. Пепко	П. Волічинський
А. Слота	Т. Григорик	Н. Волічинський
Ю. Старосольський	М. Ванах	М. Гайдак, д-р
Б. Гелета	А. Годчак	М. Дербуш
Б. Гелета, д-р	А. Гордінська	С. Єрмоленко, д-р
В. Семянцев	В. Горчаківський	О. Бацюк
М. Логаза, д-р	Ю. Гощуляк	С. Кириленко
Т. Ганушевський, д-р	Р. Трясьовський	Є. Лящо
	І. Маречко	М. Прагар
Т. Ганушевський, д-р	Л. Маречко	сл. п. М. Придаткевич
	М. Верхола	
П. Филипів	М. Верхола	сл. п. М. Придаткевич
М. Дудар	О. Городиський	
А. Дудар	Ю. Крутиголова	бл. п. В. Процьо
В. Демко	І. Городиський	С. Тоцький
Я. Янів	М. Крутиголова	Г. Чигрин
М. Янів	М. Крутиголова	О. Яцько
О. Дмитрук	С. Федорак	С. Гасяк
К. Дмитрук	А. Запаранюк	І. Якимяк
Софія Дмитрук	І. Сохоцький	М. Добош
Галина Дмитрук	Т. Николайчук	І. Казим
А. Трункес	І. Порайко	М. Слюзалик
В. Терецук	М. Мацук	М. Слюзалик
Г. Лозенко	І. Ткач	Р. Жук
М. Лозенко	М. Баран	М. Гук
Т. Шікула	О. Осцяк	М. Гук
С. Пустовий	Н. Осцяк	

Сума проголошених чеків	$ 273.75
Раніше проголошено	$24,782.30
Разом	$25,056.05

СПИСОК Ч. 98

П. Р. Ярема	І. Цибряк	П. Ліщак
М. Колодруб	С. Сушинський	І. Ліщак
С. Колодруб	А. Когут	
Г. Працик	М. Мартинишин	Я. Удич

Сума проголошених чеків	$ 42.38
Раніше проголошено	$25,057.05
Разом	$25,099.43

СПИСОК Ч. 99

М. Глова	С. Данилевич	Я. Кулинич
О. Колінко	С. Данилевич	Й. Сидор
С. Марховська	Я. Кулинич	Й. Сидор
Ю. Гріненко	Я. Кулинич	Й. Сидор
Й. Лошек	Я. Кулинич	Й. Сидор
Л. Шмавц	Я. Кулинич	Й. Сидор
М. Врона	Я. Кулинич	С. Чучук
Й. Саноцький	Я. Кулинич	В. Яремчук
М. Гайдукевич		

Раніше проголошено	$25,056.05
Сума проголошених чеків	$ 43.38
Разом	$25,155.18

СПИСОК ч. 100

Юлія Турок	І. Криса	С. Мудрий
Антін Сеньківський	Р. Іваницький	В. Фіцак
	О. Яхно	А. Мисишин
Н. В. Красевський	М. Кефор	М. Турчин
І. Бараник	М. Кефор	П. Пицик
М. К. Стецюк	І. Кефор	Д. Скорди
В. Сенежак	І. Кефор	М. Пшичик
С. Ропіцький	К. Лучка	Деннис О Конор
П. Ропіцький	В. Новак	М. Демидчук
А. Ропіцька	Н. Н. Матчаки	М. Модрак
Т. Гербовий	Е. Саноцька	М. Стефанишин
І. Єрант	М. Пелехатий	Д-р К. Курбан
П. Шалдута	М. Романишин	О. Цезар
В. С. Тріґос	Д-р І. Козак	П. Г. Гарасимів
М. І. Фаріон	О. Мартиненко	
Д-р Д. Фаріон	М. Мартиненко	

Сума проголошених чеків	$ 287.13
Раніше проголошено	$25,155.18
Разом	$25,442.31

СПИСОК ч. 101

Л. Рейнарович	В. Копельців	І. Василюка
Е. Пиріг	М. Копельців	М. Василюка
А. Савчишин	М. Вінковський	І. Казанівський
М. Зозуля	М. Левитський	Г. Войчак
І. Макар	Я. Левитський	А. Чопек
О. Саноцька	М. Турянський	А. Гордун
Л. Кучерська	Т. Терецук	М. Гордун
Т. Ведрій	Т. Терецук	О. Пікчук
Р. Чавс	М. Савка	М. Бучок
А. Гуряк	Н. Бобечко	А. Коренець
П. Гудак	С. Левицький	В. Бохонко
П. Гудак	Г. Волошинович	В. Бохонко
М. Семків	Д-р М. Сатурський	С. Качуба
Н. Москаль	С. Грицишин	М. Гук

Сума проголошених чеків	$ 223.56
Раніше проголошено	$25,442.31
Разом	$25,665.86

СПИСОК ч. 102

М. і О. Коропецькі	О. Марусевич	А. Крук
М. Побер	Т. Кірчов	М. Мандибур
Д. Борисенко	П. Кірчов	В. Константинський
Д. Борисенко	В. Бунегра	С. Сагатий
М. Хоманчук	Х. Буш	К. Калиновський
М. Рудик	Е. Клюфас	М. Захарко
Б. Яцик	С. Цимбала	М. Габер
М. Маґора	В. Горчаківський	В. Бойко
Н. Луців	М. Мацюк	П. Дорош
А. Марусевич	Ю. Личик	Т. Козак
С. Марусевич	Н. Личик	Б. Мигасюк
О. Целевич	А. Шмокалюк	

Сума проголошених чеків	$ 258.40
Раніше проголошено	$25,665.86
Разом	$25,924.26

У книжці „По Україні" пропущено історичні пам'ятки Лемківщини

У Києві вийшла багато ілюстрована і дбайливо зредагована книжка - альбом „По Україні" В. Логвина, присвячена українським історично-мистецьким пам'яткам, у тому й українським дерев'яним церквам. Між репродукованими ілюстраціями є декілька унікальної цінности пам'яток церковного дерев'яного будівництва. Однак, у цю працю, очевидно, з причин цензури, не ввійшли ілюстрації-репродукції дерев'яних церков із прилученої до Польщі споконвічної української області Лемківщини, ні з Пряшівщини в Чехо-Словаччині, ані з деяких українських районів у Румунії. Невміщення в науковій праці таких пам'яток з названих українських земель відповідає заяві секретаря ЦК КП УССР П. Шелеста, що нині зібрані в одно всі українські землі, але не відповідає історичній правді. У виданні „По Україні" є фоторепродукції з українських церков з Кубані та з Курщини, бо ці землі входять до складу СССР, хоча таке ж церковне будівництво на Лемківщині, Пряшівщині та в українських районах Румунії одинаковою мірою належить до витворів українського народу, його культури та історії.

ЗРОСТАЄ КІЛЬКІСТЬ УЧНІВ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В ЕНДРЮ

Ендрю, Алберта. — У цьому канадійському місті українську мову раніше вивчали до 100 дітей в 9-12 клясах, а тепер кількість таких учнів ще збільшилась, бо українську мову цього року викладають вже від 8-ї кляси. Викладачем української мови є проф. Іван Гуцуляк. Відділ Союзу Українок Канади ім. Лесі Українки в Ендрю придбав декілька чаш, які будуть роздані в нагороду учням, котрі найкраще опанують українську мову за шкільний рік.

Гураґан завдав великих знищень біля Озівського моря

„Правда" та ін. совєтські газети опублікували в кінці жовтня і в числах з 1-го листопада вістки про ґураґан, що з особливою силою пролетів над побережжям Озівського моря, наробивши великих знищень на Кубані, в Краснодарському Краї, також подекуди в Україні й на Кавказі. Великої сили вітри розпочалися з району англійського побережжя, перелетіли через кілька країн Европи, в тому і через Україну, і звечора 28 жовтня ва ще й 29 жовтня з ґураґанною силою віяли над Кубанщиною. Різні газети подають, що вітер мчав із швидкістю від 30 до 40-50 метрів на секунду. Хвилями з Озівського моря затопило кілька селищ і містечок, у Темрюку залило доми водою, позривало дахи, повиривало дерева на вулицях. Приморські райони: Туапсе на Кавказі, Приморсько-Ахтарський, Єйський, Анапський, Темрюцький та ін. вкрились при берегах розбитими човнами й меншими кораблями, викиненими силою вітру на сушу. На Кубані створено Крайові Штаби рятунку. Село Садки було несподівано залите водою, людей рятували гелікоптерами, як і в кількох інших місцевостях. Висота морської хвилі, що покотилася через багато десятків кілометрів на Кубанщині, сягала два з половиною метри. У м. Краснодарі вибухнули пожежі. Совєтські газети не інформують про людські жертви.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

Асторія відзначила 40-річчя ОУН та 10-річчя смерти Степана Бандери

Стараннням Українських Організацій Визвольного Фронту в Асторії, Н.Й.: 35-го Відділу ООЧСУ, 42-го Відділу СУМА і Об'єднання Жінок ОЧСУ 18 жовтня ц.р. в домівці СУМА в Асторії відзначено сходинами 40-річчя смерти сл. п. Ст. Бандери — Провідника ОУН. Після відкриття при гарно удекорованій сцені з прапорами і написом та портретами полк. Евгена Коновальця й Провідника ОУН Ст. Бандери, голова СУМН Іван Вітюк відрецитував „Десять заповідей націоналіста", опісля збірно сумівці Ігор Длябога, Богданна Вітюк, Юлія Кострибa та Мирослава Левенець продеклямували з чуттям „В смерть Провідника ОУН сл. п. Ст. Бандери" зібране з різних авторів, укладу Ів. Вітюка. Святочне слово виголосив ред. Данило Чайківський, один зі співпрацівників Ст. Бандери, редактор збірника на пошану Ст. Бандери, який змалював Провідника як людину, борця й провідника в дуже подрібних деталях. Слід зазначити, що основоположник УВО й ОУН полк. Евген Коновалець 1929 р. приїздив до Асторії, де заснував чи не перший Відділ УВО, згодом ОДВУ в ЗСА. Сходини закінчено відспіванням українського національного гимну. (*О.С.*)

ДОПОВІДЬ о. Д-РА С. ГАЮКА В НТШ

Ню Йорк. — Історична Комісія НТШ влаштовує в суботу, 8 листопада ц. р. о год. 5-ій вечером, в залі НТШ 302 Вест 13 вулиця в Ню Йорку, Наукову Конференцію. На цій Конференції о. д-р Семен Гаюк виголосить доповідь на тему „Полоцький 'Акт воз'єднання уніятів з Православною Російською Церквою 1839 року" Доповідь призначена для ширшого громадянства.

Український Літературно Мистецький Клюб Ню Йорк 149-2 ав.

З Літературно - мистецького Клюбу повідомляють, що в п'ятницю 7-го листопада відбудеться там вечір, присвячений музичній творчості Олександра Омельського. Піяніст і композитор Олександер Омельський гратиме власні твори, а Марта Кокольська, сопрано, і Ганна Шерей меццо, співатимуть його пісні на сольо й дует. На вступі буковинський земляк О. Омельського, інж. І. Жуковський, який має музичну освіту й був диригентом різних хорів, виголосить коротку доповідь про О. Омельського. Початок о год. 8 веч.

Сходини Осередку ТУСМ 9-го листопада

Ню Йорк — Другі з черги осінні сходини Осередку Товариства Української Молоді ім. Миколи Міхновського ТУСМ, призначені Управою на неділю 9-го листопада, о 3-ій год. дня, в домі ОУВФронту на 10-ій вул. Перші осінні сходини відбулись 5 жовтня і них, крім ін. точок, член Красвої Управи ТУСМ п-а Галя Климук поінформувала студентів про подорож до Европи. На побажання членів Осередку ТУСМ незабаром відбудеться доповідь „Ідеологія і мета ТУСМ". Зібрані вирішили однодушно взяти участь у маніфестації, що відбулась 18 жовтня, на відзначення 10-річчя смерти Провідника ОУН сл. п. Степана Бандери. Студенти придбали поштові картки з його портретом та англомовним написом: „Степан Бандера, 1909-1959, Провідник ОУН, замордований Москвою". Вона„24356 34545 45 вою". Вони вислали багато таких карток на адресу „місії УССР" при ОН в Ню Йорку.

СПОРТ

Редагує В. Сохан

КАЛЕНДАРЕЦЬ ЗМАГАНЬ УКРАЇНСЬКИХ КЛЮБІВ

УСК Ню Йорк — Кінгстон СК, мистецькі змагання „Великої Дванадцятки" Німецько-Американського Футбольного Союзу відбудуться в неділю, 9-го листопада о год. 2.30 по полудні на грищі Елерс Ладж в Кінгстоні, Н. Й.

„Чорноморська Січ А", Нюарк — „Черкеські Орли", мистецькі змагання Шейфер Ліги стейту Ню Джерзі відбудуться в неділю, 9-го листопада о год. 2-ій по полудні на виїзді у Петерсоні, Н. Дж.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

СУБОТА, 8 ЛИСТОПАДА 1969 Р.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Збори Б-ва св. Володимира — 130 Відд. о год. 8-ій веч. в приміщенні Укр. Кат. Ветеранів, 33 Іст 7-ма вул. Проситься чл. прибути. — О. Стешин, секретар.

НЕДІЛЯ, 9 ЛИСТОПАДА 1969 р.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Збори Т-ва „Єдність" Відд. 163 о год. 12-ій дня в домі Горожан, 847 N. Franklin St. Проситься чл. прибути і вирівняти вкладки. — С. Филик, фін. секр.

Посмертні згадки

ГАРРІ ДУБЛЯНИК, член УНС Відд. 204 Т-во ім. о. А. Гончаренка в Ню Йорку, Н. Й., помер 9 серпня 1969 р. на 78 р. ж. Нар. в Болехові, пов. Стрий, Україна, прибув до ЗСА в 1911 р., став членом УНС в 1929 р. Полищив у смутку дружину Анну, сина Івана з дружиною і 3 синами, дочку Катерину, зятя Івана і його дочку Кароль. Похорон відбувся 13 вересня 1969 р. на цвинтарі у Флашінґу, Лонґ Айленд, Н. Й.
Вічна Йому Пам'ять!
В. Палідвор, секр.

ІВА БОЙКО, членка УНС 316 Відд. Т-ва Укр. Нар. Дім в Рочестері, Н. Й., померла 22 серпня 1969 р. на 76 р. ж. Нар. в 1893 р. в Зах. Україні, прибула до ЗСА в 1914 р., стала членкою в 1933 р. Полишила в смутку синів: Михайла, Дмитра, Василя і Семена. Похорон відбувся на цвинтарі Голи Сепулчер в Рочестері, Н. Й.
Вічна Їй Пам'ять!
Секретар

ПОЛІКАРП ДОВГАЛЬ, член УНС Відд. 346 Т-ва Львів в Клівленді, Огайо, помер 16 серпня 1969 р. на 75 р. ж. Род. в Києві, де покінчив інженерські студії. Полишив у смутку дружину Аглаю, дочку й внуків. Похорон відбувсу 18 серпня 1969 р.
Вічна Йому Пам'ять!
Управа Відділу

МИХАЙЛО МИЛОРАДОВИЧ, член УНС Відд. 221 Б-ва св. Стефана в Чикаґо, Ілл., помер 20 жовтня 1969 р. на 73 р. ж. Нар. в 1896 р. в селі Толкачівка, Полтавської області, Україна, став членом УНС в 1958 р. Полишив у смутку дружину Ольгу, доньку Ольгу та внуків: Тамару і Михайла. Похорон відбувся 23 жовтня 1969 р. на цвинтарі Еллмвуд в Чикаґо, Ілл.
Вічна Йому Пам'ять!
Т. Шпікула, секр.

ВОЛОДИМИР ДУРЕНИЧ член УНС Відд. 349 Т-ва Т. Шевченка в Манвіл, Н. Дж., помер 19 вересня 1969 р. на 61 р. ж. Нар. в 1908 р. в с. Комарники, пов. Турка над Стриєм, Україна, прибув до ЗСА в 1951 р., став членом УНС в 1967 р. Полишив у смутку сина Ярослава та брата в Україні. Похорон відбувся 24 вересня 1969 р. на цвинтарі Серця Христового в Манвіл, Н. Дж.
Вічна Йому Пам'ять!
М. Захарко, секр.

ANTHONY KRILL, член УНС Відд. 7 Т-ва Д. Капітули в МкАду, помер 20-го вересня 1969 р. на 80 р. ж. Нар. в 1888 р. в Україні, став членом УНС в 1926 р. Полишив у смутку дружину Марію, дочок: Марію, Мілдред, Марту, Любов. Похорон відбувся 23 вересня 1969 р. на укр. кат. цвинтарі св. Марії в МкАду.
Вічна Йому Пам'ять!
Г. Словік, секр.

МИХАЙЛО МАЧАЛАБА, член УНС Відд. 133 Т-ва Б. Хмельницького в Нюарку, Н. Дж., помер 23-го серпня 1969 р. на 80 р. ж. Нар. в 1889 р. в Україні, прибув до ЗСА в 1909 р., став членом УНС в 1923 р. Полишив у смутку дітей: Миколая, Розу, Ольгу, Теодора, Івана і Михайла. Похорон відбувся 27 серпня 1969 р. на цвинтарі Голи Крос в Норт Арлінгтоні, Н. Дж.
Вічна Йому Пам'ять!
Анна Дубас, секр.

Замість квітів на могилу — дар на Катедру Українознавства

Асторія (О. С.). — З приводу похорону бл. п. Олександра Тура, нар. 1901 р. в Куликові, пов. Жовква, Західня Україна, померлого в Асторії, Н. Й., 21 жовтня 1969 р., члена 35-го Відділу ООЧСУ в Асторії, його друзі з Укр. Організ. Визв. Фронту та знайомі замість квітів на могилу зложили 50 дол. на Фонд Катедри Українознавства при Гарвардськім університеті. З ініціятиви голови 35 Відділу ООЧСУ в Асторії Василя Наума, збірщики п-і Ст. Гуда та Теодор Байко зібрали суму й передали через редакцію „Свободи" в Джерзі Си-

ТАРЗАН, ч. 6274. Смерть Оди

Реагуючи швидко на жорстокий укус свого дикого противника, Тарзан відшукав зором стовп для тортур посередині площі — ТРАС!